

ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร
Tax Debtor Accounting System

โดย

นายโกศล สถาพรวรกุล

รหัส 41067192

H001646

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร. ภัทรชัย สถิตโรจน์วงศ์

วัน เดือน ปี.....	22 S.A. 2549
เลขทะเบียน.....	01646
เลขเรียกหนังสือ.....	ฉท. ๗๙๖๑ ๘๕๔๖
"ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล."	

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการพัฒนาระบบงาน
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อหัวข้อ	ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร
นักศึกษา	นายโกศล สถาพรวรกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. ภัทรชัย ลลิตโรจน์วงศ์
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
แขนงวิชา	วิทยาการสารสนเทศ
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

ปัจจุบันถึงแม้ว่ากรมสรรพากรจะได้มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บภาษีอากร อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการพัฒนาระบบในส่วนที่เกี่ยวกับลูกหนี้ภาษีอากร ดังนั้น โครงการพัฒนาระบบงานนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ สำหรับสำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอใช้ในการจัดการเกี่ยวกับลูกหนี้ภาษีอากร ทั้งในส่วนของกรแจ้งขอค้างชำระภาษีอากร และการแจ้งขอชำระภาษีอากรค้าง ให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้ ยังทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มีความรวดเร็วและมีความถูกต้องมากขึ้น

Title Tax Debtor Accounting System
Student Mr. Kosol Sthapornwarakul
Advisor Dr. Pattarachai Lalitrojwong
Level of Study Master of Science in Information Technology
Major Information Science
Academic Year 2000

ABSTRACT

At present, although the Revenue Department has a computer system for tax administration, there is no computerized system development concurring for tax debtor accounting management yet. This project has an objective to develop the Tax Debtor Accounting Information System to help the revenue office in managing tax debtor accounting. As a result, the processes of tax notice and tax payment can work faster, more accurately and more efficiently.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในงานบัญชีถูกหนีภาษีอากรสำหรับสำนักงานสรรพากรเขต หรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ ที่สำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้เพราะได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร. ภัทรชัย ลลิตโรจน์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้แนวทางและคำแนะนำในการจัดทำโครงการนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพากรเขตราชเทวีทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลในการจัดทำโครงการนี้ และทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือแต่มิได้เอ่ยนาม ณ ที่นี้ ที่มีส่วนทำให้โครงการนี้สำเร็จลงได้

โกศล สถาพรวรกุล

ตุลาคม 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	2
1.3 วัตถุประสงค์.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.5 แผนการดำเนินการพัฒนาระบบ.....	3
2. ทฤษฎีและความรู้ที่นำมาใช้.....	5
2.1 วงจรการพัฒนาระบบงาน.....	5
2.2 เทคนิคการวิเคราะห์และวางระบบโดยข้อมูลเป็นหลัก.....	7
2.3 ระบบการจัดการฐานข้อมูล.....	9
2.4 ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์.....	10
3. การวิเคราะห์ระบบงาน.....	12
3.1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานในปัจจุบัน.....	12
3.2 เป้าหมายของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	15
3.3 การศึกษาความเป็นไปได้ของระบบ.....	15
3.4 ขั้นตอนการดำเนินงานระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	16
4. การออกแบบระบบ.....	20
4.1 การออกแบบภาพรวมของระบบ.....	20
4.2 การออกแบบในรายละเอียดของระบบ.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การพัฒนาระบบ.....	30
5.1 การออกแบบข้อมูลนำเข้าและผลลัพธ์.....	30
5.2 โครงสร้างโปรแกรมระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	30
5.3 ผลจากการพัฒนาโปรแกรม.....	31
6. การทดสอบ ทดตั้ง และบำรุงรักษา.....	46
6.1 การทดสอบระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	46
6.2 การติดตั้งระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	47
6.3 การบำรุงรักษาระบบ.....	47
7. สรุปผลการดำเนินการและข้อเสนอแนะ.....	48
6.4 สรุปผลการดำเนินการ.....	48
6.5 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	49
ประวัติผู้เขียน.....	50

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แผนระยะเวลาของการดำเนินการพัฒนาระบบ.....	4
4.1 External Entity Description ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	22
4.2 Elementary Process Description ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	23
4.3 file layout ข้อมูลหน่วยงาน.....	27
4.4 file layout ข้อมูลตั้งหนี้.....	27
4.5 file layout ข้อมูลประเภทแบบที่ชำระ ทป.3.....	28
4.6 file layout ข้อมูลลูกหนี้.....	28
4.7 file layout ข้อมูลประเภทภาษีอากร.....	28
4.8 file layout ข้อมูลตั้งหนี้-ลดหนี้.....	29
4.9 file layout ข้อมูลรายการค้างชำระ.....	29
4.10 file layout ข้อมูลรับชำระหนี้.....	29

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ใน DFD.....	7
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเอนทิตี.....	11
3.1 ขั้นตอนการทำงานของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรในปัจจุบัน.....	19
4.1 Context Diagram ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	20
4.2 Data Flow Diagram ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร.....	21
4.3 Context ER Diagram ของตารางข้อมูล.....	25
4.4 Key_base ER Diagram ของตารางข้อมูล.....	26
5.1 โครงสร้างโปรแกรมระบบบัญชีลูกหนี้.....	31
5.2 หน้าจอการตรวจสอบการเข้าใช้ระบบของผู้ใช้.....	31
5.3 หน้าจอเมนูหลัก.....	32
5.4 การตั้งหนี้การชำระภาษี.....	33
5.5 การตั้งหนี้รายการชำระภาษีอากร.....	33
5.6 การตั้งหนี้ และลดหนี้ รายการบัญชีที่ชำระแล้ว.....	34
5.7 การตั้งหนี้การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	35
5.8 การตั้งหนี้กรณีเช็คขาดข้อง.....	35
5.9 การชำระหนี้ขอชำระภาษีอากรตามแบบ.....	36
5.10 การชำระหนี้ขอชำระ โดย.....	37
5.11 การชำระหนี้จำนวนเงินที่ขอชำระ.....	37
5.12 กำหนดค่าหลักหน่วยงาน.....	38
5.13 กำหนดค่าหลักประเภทภาษี.....	38
5.14 กำหนดค่าหลักประเภทแบบที่ชำระ ทป.3.....	39
5.15 กำหนดค่าหลักประเภทรายการค้างชำระ.....	39
5.16 กำหนดค่าหลักลูกหนี้.....	40
5.17 การค้นหาข้อมูลลูกหนี้.....	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.18	การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานตั้งหนี้.....	41
5.19	งบยอดตั้งหนี้ลูกหนี้ภาษีอากร.....	41
5.20	การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานการลดหนี้.....	42
5.21	งบยอดลดหนี้ค่าภาษีอากร.....	42
5.22	การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานลูกหนี้ภาษีอากร.....	43
5.23	รายงานลูกหนี้ภาษีอากร.....	43
5.24	การป้อนเลขที่รายงาน.....	44
5.25	การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานยอดสรุปรายเดือน.....	44
5.26	รายงานยอดสรุปรายเดือน.....	45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

กรมสรรพากร เป็นหน่วยงานหลักในการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อเป็นรายได้แก่รัฐ ตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเงินได้ปิโตรเลียมและรายได้อื่น ๆ โดยในปีหนึ่ง ๆ มีภาษีเงินได้ส่วนหนึ่งกลายเป็น “ภาษีอากรค้าง” เนื่องจากผู้เสียภาษีมิได้ชำระภาษีอากรให้เสร็จสิ้นหรือผู้เสียภาษีอากรยื่นคำร้องขอผ่อนชำระภาษีอากรอันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกอยู่ในภาวะผันผวนและตกต่ำ ทำให้ความสามารถในการเสียภาษีอากรของผู้ประกอบกิจการและผู้มีเงินได้ลดลง ดังนั้น จะเห็นได้ว่างานการจัดการเกี่ยวกับลูกหนี้ภาษีอากร เพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการและเป้าหมายที่วางไว้ได้รวดเร็วและถูกต้อง และเพื่อไม่ให้ผู้เสียภาษีอากรหลีกเลี่ยงการชำระภาษีอากร เป็นงานที่สำคัญที่ต้องมีนโยบายในการปฏิบัติที่ถูกต้องและรัดกุม แต่เนื่องจากสำนักงานสรรพากรเขต หรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของกรมสรรพากรในการทำหน้าที่จัดเก็บภาษี การจัดทำบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร การจ่ายเงินภาษีอากรให้กับผู้เสียภาษี และการรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บังคับบัญชาในระดับผู้บริหาร ยังคงเป็นการทำงานด้วยมือ เนื่องจากยังไม่มีระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในหน่วยงาน และมีเจ้าหน้าที่จำนวนจำกัดตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้ลดจำนวนเจ้าหน้าที่ เพื่อลดค่าใช้จ่ายของรัฐแต่ยังสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าเดิม ดังนั้น จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรที่ดี เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามนโยบายของกรมสรรพากรและรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามเป้าหมาย

ข้าพเจ้าจึงได้ทำการศึกษาถึงการที่จะนำระบบสารสนเทศเข้ามาช่วย และสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ และการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดทำระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

1.2 ความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา กรมสรรพากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของลูกหนี้ภาษีอากรจึงได้ออกระเบียบมาตรการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งมีแนวโน้มว่า ลูกหนี้ภาษีอากรจะมีจำนวนมากขึ้น จากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันการจัดการเกี่ยวกับบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรมีปัญหาลำบากในการทำงานในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- (1) การค้นหาข้อมูลลูกหนี้ภาษีอากรแต่ละรายทำได้ล่าช้า
- (2) การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารกระทำได้ล่าช้า
- (3) การตรวจสอบลูกหนี้ภาษีอากรทำได้ล่าช้า เพราะต้องตรวจสอบจากเอกสารหลายชั้น
- (4) การควบคุมลูกหนี้ภาษีอากรทำได้ลำบากและล่าช้า เพราะมีการจัดทำเอกสารหลายชั้น
- (5) ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่ายในการจัดการบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

1.3 วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร โดยทำการศึกษาขั้นตอนการทำงานจริงในระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร
- (2) เพื่อออกแบบระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรตามความต้องการที่ได้รับจากผู้ใช้
- (3) เพื่อพัฒนาระบบในการจัดเก็บข้อมูลบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร
- (4) เพื่อให้สำนักงานสรรพากรเขต ๕ ใช้ระบบในการตรวจสอบ ค้นหาและควบคุมลูกหนี้ภาษีอากรได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น
- (5) เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มีความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง
- (6) เพื่อให้สำนักงานสรรพากรเขต ๕ นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำรายงานต่าง ๆ ให้ผู้บริหารตรงกับความต้องการ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ช่วยลดความยุ่งยากและซับซ้อนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น โดยจะลดขั้นตอนและเวลาในการทำงานลง
- (2) ทำให้การควบคุมลูกหนี้ภาษีอากรเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีความถูกต้อง
- (3) ทำให้การตรวจสอบและค้นหาลูกหนี้ภาษีอากรเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและมีความถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (4) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับลูกหนี้ภาษีอากร โดยสำนักงานสรรพากร เขตเสนอต่อผู้บริหาร
- (5) สามารถนำทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่กรมสรรพากรจัดซื้อและมีอยู่มาใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.5 แผนการดำเนินการพัฒนาระบบงาน

ในการพัฒนาระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ได้วิเคราะห์และออกแบบระบบโดยการใช้ Linear Sequential Model มาเป็นรูปแบบในการพัฒนาระบบ ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- (1) ศึกษาความเป็นไปได้ เป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของการที่จะพัฒนาระบบ และดูว่าระบบใหม่ดีกว่าระบบเดิมที่ทำอยู่เพียงใด
- (2) กำหนดความต้องการ เป็นการกำหนดความต้องการของผู้ใช้ระบบ เพื่อทราบถึงความต้องการและขั้นตอนในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน
- (3) วิเคราะห์ระบบ เป็นขั้นตอนที่นำ Requirement Specification มาวิเคราะห์
- (4) ออกแบบระบบ เป็นขั้นตอนในการนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์มาออกแบบ ทั้งในส่วนของการนำเข้า การแสดงผล และฐานข้อมูลที่ใช้
- (5) พัฒนาโปรแกรม เป็นขั้นตอนของการเขียนโปรแกรมตามระบบที่ได้ออกแบบไว้แล้ว เพื่อสามารถนำไปใช้งานได้จริง
- (6) ทดสอบ เป็นการทดสอบโปรแกรมแยกเป็นการทดสอบตามส่วนย่อยและทดสอบการทำงานของระบบทั้งหมดรวมทั้งการติดตั้งระบบ
- (7) แปลงและบำรุงรักษา เป็นขั้นตอนการนำระบบไปใช้งานจริงและบำรุงรักษาระบบให้สามารถตอบสนองความต้องการการใช้งานให้ดีที่สุด

ขั้นตอนการพัฒนาบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ได้มีการกำหนดแผนระยะเวลาของการทำงานดังแสดงในตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แผนระยะเวลาของการทำงานพัฒนาบบ

กิจกรรม	พฤษภาคม				มิถุนายน					กรกฎาคม					สิงหาคม					กันยายน											
	15	20	25	31	1	5	10	15	20	25	30	1	5	10	15	20	25	31	1	5	10	15	20	25	31	1	5	10	15	20	25
ศึกษาความเป็นไปได้	█																														
วิเคราะห์ระบบ	█				█																										
ออกแบบระบบ					█					█																					
สร้างและทดสอบระบบ										█					█																
แปลงระบบ															█					█											
การใช้งานดูแลระบบ																				█											

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทฤษฎีและความรู้ที่นำมาใช้

2.1 วงจรการพัฒนากระบวนการ

วงจรการพัฒนากระบวนการ (System Development Life Cycle : SDLC) เป็นเครื่องมือสำหรับนักวิเคราะห์ระบบ วิศวกรซอฟต์แวร์ และโปรแกรมเมอร์ เพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม และปฏิบัติในระหว่างการพัฒนากระบวนการคอมพิวเตอร์ โดยในโครงการนี้จะใช้ Linear Sequential Model หรือที่เรียกว่า Waterfall Model มาเป็นรูปแบบในการดำเนินการพัฒนากระบวนการ เนื่องจากเป็นวิธีการพัฒนาระบบที่มีขั้นตอนการดำเนินการที่ไล่ลำดับจากบนลงล่างมาเป็นขั้นตอน ทำให้เราเห็นขั้นตอนการดำเนินการและผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน การศึกษาพัฒนาระบบแบบ Linear Sequential Model เหมาะกับการพัฒนาระบบที่มีเวลาในการศึกษาพัฒนาระบบในช่วงเวลาที่จำกัด ระบบงานที่พัฒนามีขนาดใหญ่ยุ่งยากซับซ้อน และมีการย้อนกลับไปแก้ไขขั้นตอนที่ผ่านมาได้ โดย SDLC แบ่งขั้นตอนในการพัฒนากระบวนการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระบบงาน ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ระบบงาน ซึ่งเป็นขั้นเริ่มต้นของ SDLC นั้น จะเป็นขั้นตอนที่นักวิเคราะห์ระบบจะทำความเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ความต้องการของผู้ใช้ และแนวทางในการแก้ปัญหา ดังนั้น ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ระบบงานนี้จึงแบ่งออกเป็นขั้นตอนย่อย ๆ อีก 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

(1) ตำรวจขอบเขตของระบบและศึกษาความเป็นไปได้ เป็นการตำรวจเพื่อหาขอบเขตของระบบและความเป็นไปได้ เป็นจุดเริ่มต้นที่นักวิเคราะห์ระบบจะทำการศึกษาถึงปัญหาที่องค์กรและผู้ใช้ได้ประสบอยู่ และต้องการที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงสภาพการทำงานนั้นให้ดีขึ้น ผลลัพธ์ของการค้นหาขอบเขตและความเป็นไปได้ของระบบจะอยู่ในรูปของการนำเสนอสิ่งที่ได้จากการสำรวจหรือข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจากข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งโดยปกติหากผลของการสำรวจพบว่า ระบบงานข้อมูลนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะทำการพัฒนา นักวิเคราะห์ระบบควรจะทำการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทน (cost-benefit analysis) อย่างคร่าว ๆ ด้วย เพื่อจะได้ทราบว่าการลงทุนในการพัฒนาระบบนี้คุ้มค่าน้อยเพียงใด

(2) ศึกษาและวิเคราะห์ระบบเดิมที่ใช้อยู่ โดยที่นักวิเคราะห์ระบบจะต้องทำความเข้าใจในระบบงานเดิมที่ใช้อยู่ก่อน ไม่ว่าจะระบบนั้นจะเป็นระบบงานที่ใช้คอมพิวเตอร์อยู่แล้ว หรือเป็นระบบที่ปฏิบัติด้วยคนทั้งหมดก็ตาม ซึ่งบางครั้งอาจสามารถแก้ไขได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนเล็ก

น้อย โดยไม่ต้องพัฒนาระบบใหม่ และในบางครั้งบางปัญหาที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบใหม่ขึ้นจึงจะสามารถแก้ไขได้ ดังนั้น ผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนนี้มักเป็นการแจกแจงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบงานของวงจรการพัฒนาระบบงาน และโครงการในขั้นต่อไป

(3) พิจารณาความต้องการของผู้ใช้ระบบงาน ในขั้นตอนนี้ จะเป็นขั้นตอนที่นักวิเคราะห์ระบบจะทำการตอบปัญหาว่า ระบบงานข้อมูลใหม่ที่ตนจะทำการพัฒนานั้น จะให้อะไรแก่ผู้ใช้บ้าง เพื่อที่จะค้นหาว่าอะไรที่เป็นความต้องการของผู้ใช้ และอะไรบ้างที่ความต้องการจะให้รวมอยู่ในระบบใหม่ จากการพิจารณาถึงความต้องการของผู้ใช้ระบบ จะทำให้นักวิเคราะห์ระบบสามารถจะกำหนดรูปแบบของสิ่งที่จะต้องนำเข้าสู่ระบบ เพิ่มข้อมูล ขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ และผลลัพธ์ที่ระบบจะให้แก่ผู้ใช้

(4) เลือกแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและวางระบบงาน ในการเลือกหาแนวทางที่เหมาะสมนั้น สิ่งที่เราควรนำมาพิจารณาจะมีด้วยกัน 3 ประการคือ

- ความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค หมายถึงการพิจารณาถึงความสามารถของทีมงานว่ามีความรู้ความชำนาญเพียงพอที่จะนำเอาเทคนิคและเทคโนโลยีที่มีอยู่มาสร้างระบบงานนี้หรือไม่

- ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ หมายถึงการพิจารณาว่าแนวทางแต่ละแนวทางที่คิดขึ้นมานั้นสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ระบบหรือไม่เพียงใด และแนวทางนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิธีการทำงานของผู้ใช้ระบบหรือไม่อย่างไร และผู้ใช้ระบบรู้สึกอย่างไรต่อแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาของระบบ

- ความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ หมายถึงการพิจารณาถึงสัดส่วนของการลงทุนและผลตอบแทนว่าคุ้มค่า และมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและวางระบบงาน ในการออกแบบและวางระบบงานเราขอจำแนกรายละเอียดออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ

(1) การออกแบบระบบงานใหม่ นักวิเคราะห์ระบบจะออกแบบระบบงานออกมาให้เห็นรูปร่าง โดยปกติ ผลลัพธ์ของระบบจะถูกออกแบบขึ้นมาก่อน เช่น รายงานต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

- Conceptual Design ซึ่งเป็นการออกแบบภาพรวมของระบบ ว่าระบบโดยรวมทำงานอะไรบ้างแต่จะไม่เจาะว่าทำงานอย่างไร

- Detail Design ซึ่งการออกแบบในรายละเอียดจะออกแบบถึงสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ เพิ่มข้อมูลฐานข้อมูล แบบฟอร์ม ข้อมูลนำเข้า เป็นต้น

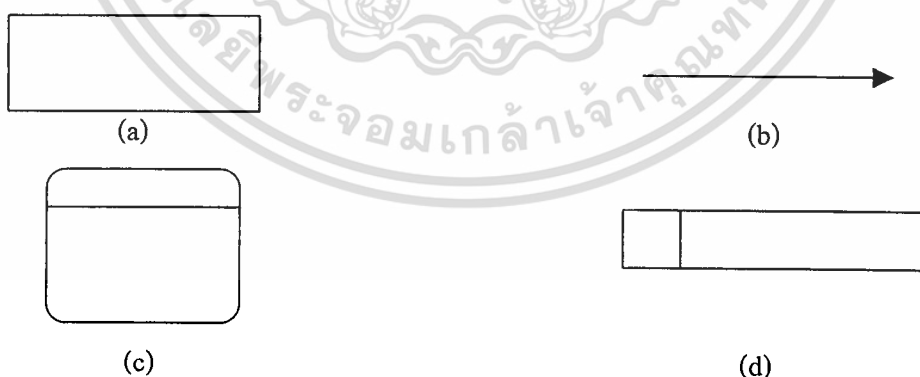
(2) การดำเนินการสร้างระบบ คือการเขียนโปรแกรม เมื่อสร้างระบบสำเร็จสมบูรณ์จะต้องผ่านการทดสอบ และจัดซื้อผลิตผลออกไป

ขั้นตอนที่ 3 การติดตั้งและการเปลี่ยนระบบงาน หลังจากทีระบบได้ถูกสร้าง และตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ระบบงานจะถูกส่งมอบให้แก่องค์กรหรือผู้ใช้ เพื่อนำไปปฏิบัติงานจริง โดยปกติระบบงานใหม่ มักจะมาแทนที่ระบบงานเดิม ดังนั้น นักวิเคราะห์ระบบจึงมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการที่จะนำระบบงานใหม่ มาแทนระบบเก่าด้วยวิธีที่ดีที่สุด และต้องคอยให้ความช่วยเหลือต่อผู้ใช้ ด้วยการจัดฝึกอบรมการใช้งาน และการจัดทำคู่มือการใช้ระบบให้กับผู้ใช้

ขั้นตอนที่ 4 การบำรุงรักษา นักวิเคราะห์ระบบอาจจะทำการประเมินผล และทบทวนการทำงานของระบบเป็นระยะ ๆ ซึ่งโดยปกติ ระบบงานใหม่เมื่อใช้ปฏิบัติงานไปได้ระยะเวลาหนึ่ง อาจเกิดข้อผิดพลาดหรืออาจเกิดปัญหาขึ้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการบำรุงรักษาและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น

2.2 เทคนิคการวิเคราะห์และวางระบบโดยดูข้อมูลเป็นหลัก

2.2.1 Data Flow Diagram (DFD) วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์และวางระบบโดยดูข้อมูลเป็นหลักที่ใช้ในการพัฒนาระบบในโครงการนี้คือ แผนภาพการไหลของข้อมูล Data Flow Diagram เพื่อให้ผู้พัฒนาระบบสามารถเข้าใจว่าข้อมูลส่วนไหนมีความเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อให้เห็นภาพการไหลของข้อมูลชัดเจนขึ้น จึงนำเทคนิคการจัดทำแผนภาพการไหลของข้อมูลขึ้น โดยอาศัยสัญลักษณ์ในการจัดทำแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ใน DFD

สี่เหลี่ยมผืนผ้าตามภาพที่ 2.1 (a) หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคล (External entity) ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวให้หรือเป็นตัวรับข้อมูลจากระบบ นั้น นั่นคือ หน่วยงานหรือบุคคลจะเป็นได้ทั้งจุดกำเนิดหรือจุดหมายปลายทางของข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดูครตามภาพที่ 2.1 (b) หมายถึง การไหลของข้อมูล จะแสดงทิศทางเคลื่อนที่ของข้อมูลจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยที่ทิศทางที่ข้อมูลเคลื่อนที่ไปจะเป็นทิศทางเดียวกับหัวลูกศรเสมอ

สี่เหลี่ยมผืนผ้าที่มีมุมบนตามภาพที่ 2.1 (c) หมายถึง หน่วยประมวลผลหรือกระบวนการทำงานหนึ่งในระบบงาน ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้มักจะทำให้ลักษณะของข้อมูลเปลี่ยนไป

สี่เหลี่ยมผืนผ้าปลายเปิดตามภาพที่ 2.1 (d) หมายถึง หน่วยเก็บข้อมูล เพิ่มข้อมูล ซึ่งอาจจะถูกเก็บที่ไหนก็ได้ ซึ่งใน DFD จะมีความหมายเพียงเป็นตัวใช้เก็บข้อมูลและพร้อมที่จะส่งข้อมูลให้เมื่อระบบต้องการข้อมูลเท่านั้น

เราสามารถสรุปประโยชน์ของการใช้ Data Flow Diagram ได้ดังนี้

1. เพื่อใช้เป็นเอกสารในการออกแบบระบบ
2. เป็นการแสดงการติดต่อของข้อมูล และการปฏิบัติการระหว่างผู้ใช้ในระบบ ซึ่งง่ายต่อการเข้าใจ
3. เป็นการควบคุมข้อมูลในองค์กร
4. สามารถใช้เอกสารนั้นในการปรับปรุงระบบงานในอนาคต
5. เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดภายในองค์กรให้อยู่ในรูปแบบที่เป็น โครงสร้าง

2.2.2 พจนานุกรมของข้อมูล (Data Dictionary) เป็นพจนานุกรมที่ถูกจัดทำขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อใช้กับระบบงานนั้นๆ เป็นเอกสารอ้างอิงว่าข้อมูลที่ระบบใช้อยู่นั้นมีอะไรบ้าง แต่ละชื่อมีความหมายว่าอย่างไร ซึ่งพจนานุกรมข้อมูล นับว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับองค์ประกอบของข้อมูลจำนวนมาก ๆ เพราะช่วยในการป้องกันความสับสนของการใช้ชื่อข้อมูลที่มีชื่อเหมือนกัน แต่คนละความหมาย หรือมีความหมายเหมือนกันแต่ชื่อต่างกัน และหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือความหมายของข้อมูล ก็ต้องมีการปรับปรุงทุกครั้งที่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงอะไรก็ตามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลนั้นด้วย ซึ่งพจนานุกรมข้อมูลจะประกอบไปด้วย

- ชื่อของข้อมูล ปกติแล้วจะถูกเรียกโดยโปรแกรม หากว่าข้อมูลนั้นถูกเรียกแตกต่างกันออกไปในแต่ละโปรแกรม ในพจนานุกรมก็จะต้องบรรจุชื่อต่าง ๆ ที่เรียกข้อมูลนั้นไว้ด้วย เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลนั้นได้อ้างอิงได้ว่าชื่อเหล่านั้น หมายถึงถึงสิ่งเดียวกัน

- รายละเอียดแสดงความหมายของชื่อของข้อมูล ในแต่ละชื่อข้อมูล ก็จะมีการขยายความชื่อเหล่านั้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจว่าหมายถึงอะไร

- ลักษณะของข้อมูลในแต่ละชื่อ จะต้องมีการระบุให้ชัดเจนว่า ข้อมูลนี้มีลักษณะอย่างไร ตัวเลข ตัวอักษร หรือเป็น ตรรกะ (Boolean)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความยาวของข้อมูล หมายถึง ความยาวสูงสุด maximum length ที่ข้อมูลนั้นจะบรรจุได้
- รายละเอียดเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่จะเพิ่มเติมลงไปในงานโปรแกรม หากเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการอ้างอิงและติดตามข้อมูล เช่น ระบุความหมายของรหัส เป็นต้น

ประโยชน์ของการสร้างพจนานุกรมข้อมูล

1. ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงการใช้งานเกี่ยวกับข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในระบบ
2. เพื่อให้ข้อมูลเป็นมาตรฐานเดียวกัน สำหรับการใช้งานร่วมกัน
3. ในกรณีที่มิได้มีการพัฒนาโปรแกรมหลายคน จะได้ใช้ฐานพจนานุกรมเดียวกันได้อย่างถูกต้อง
4. ช่วยลดความซับซ้อนของข้อมูลในระบบ
5. เพื่อช่วยในการบำรุงรักษาระบบข้อมูล

2.3 ระบบจัดการฐานข้อมูล

ระบบจัดการฐานข้อมูล (Database Management System) คือระบบที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการสร้างและเรียกใช้ฐานข้อมูล โดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องรู้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างข้อมูล หน้าที่สำคัญของระบบจัดการฐานข้อมูลคือ

(1) การกำหนดรายละเอียดข้อมูล (Data definition) การสร้างและการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างของฐานข้อมูล ตลอดจนทำหน้าที่ดำเนินการบรรจุข้อมูลเข้าสู่ฐานข้อมูล

(2) การจัดการข้อมูล (Data manipulation) ทำการปรับปรุง (Update) หรือค้นคืน (Retrieval) ข้อมูลจากฐานข้อมูลทันทีพร้อมกันหลายทาง และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้โดยมิให้เกิดความขัดแย้งในข้อมูล

(3) การควบคุมข้อมูล (Data Control) กำหนดและควบคุมการใช้ข้อมูลให้เป็นไปตามเอกสิทธิ์ (Privileges) เพื่อรักษาความปลอดภัย (Security) และบูรณภาพของข้อมูล (Data integrity) และป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูล รวมถึงการสำรองข้อมูล และสามารถกู้กลับ (Recovery) เมื่อระบบเกิดปัญหาด้วย

การออกแบบฐานข้อมูลจะต้องรักษาบูรณภาพของข้อมูลซึ่งหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับค่าของข้อมูล หรือความสัมพันธ์ของข้อมูลว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น

- บูรณภาพของเอนทิตี (Entity integrity) คือทุก ๆ แถวในแต่ละตารางจะต้องมีคีย์หลัก (Primary Key) ที่ไม่ซ้ำกันซึ่งจะมีค่าว่าง (Null value) ไม่ได้

- บูรณภาพในการอ้างอิง (Referential integrity) เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับฟอเรนคีย์ (Foreign key) ฟอเรนคีย์ หมายถึง แอทริบิวต์หรือกลุ่มของแอทริบิวต์ของตารางหนึ่ง ซึ่งมีค่าตรงกับคีย์หลักของอีกตารางหนึ่ง เนื่องจากบูรณภาพอ้างอิงเป็นการเชื่อมโยงกันระหว่าง 2 ตาราง เพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้อ้างอิงข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น บุรณภาพในการอ้างอิงจึงกล่าวได้ว่า ตารางใดที่ฟอเรนคีย์ ซึ่งอาจจะเป็นค่าว่างหรือมีค่านั้น จะต้องมามีค่าตรงกับคีย์หลักของอีกตารางหนึ่ง การเพิ่ม การปรับปรุง หรือการลบข้อมูลของทั้งสองตารางย่อมมีผลกระทบต่อกัน แต่จะมีผลกระทบอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับฐานข้อมูลของแต่ละฐานข้อมูลที่ออกแบบไว้

- บุรณภาพของโดเมน (Domain integrity) โดเมน คือค่าที่เป็นไปได้ของแต่ละแอททริบิวต์ ไม่ว่าจะแอททริบิวต์นั้นจะเป็นคีย์หลัก ฟอเรนคีย์หรือแอททริบิวต์อื่นที่ไม่ใช่คีย์ในตาราง ผู้ใช้สามารถกำหนดค่าที่เป็นไปได้ของแต่ละแอททริบิวต์ไว้ เพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูลที่จะบรรจุในแต่ละแอททริบิวต์ รวบรวมสถิติการใช้งานของระบบ เพื่อให้สามารถควบคุมการทำงานของระบบ และปรับปรุงผลการดำเนินงาน ให้ดีขึ้นตามที่คาดไว้

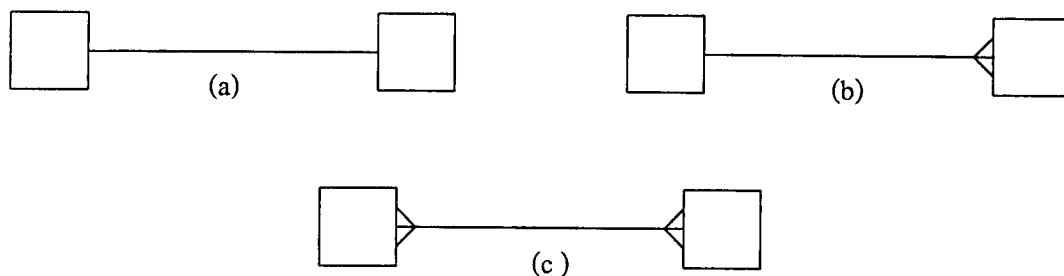
ในการศึกษาครั้งนี้ ข้าพเจ้าเลือกระบบจัดการฐานข้อมูล โดยพิจารณาจากความสามารถในการเก็บข้อมูลและความสามารถในการเรียกค้นข้อมูล และพิจารณาจากทรัพยากรที่กรมสรรพากรมีใช้อยู่ คือระบบจัดการฐานข้อมูล SQL Server 7.0 เพื่อทำงานบนเครื่อง Personal Computer

2.4 ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์

ฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) เป็นการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ (Relationship) ระหว่างกัน โดยรีเลชันคือตาราง 2 มิติที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- แต่ละช่องของตาราง จะบรรจุข้อมูลเพียงค่าเดียว
- ชื่อหัวข้อในแต่ละคอลัมน์มีความแตกต่างกัน (ชื่อ Attribute)
- ค่าข้อมูลที่อยู่ในแต่ละคอลัมน์ จะเป็นค่าของ Attribute ที่ระบุไว้ในหัวข้อคอลัมน์นั้น ๆ
- การเรียงลำดับคอลัมน์จะไม่ถือว่ามีความสำคัญ
- ข้อมูลแต่ละแถวจะแตกต่างกัน
- การเรียงลำดับแถวไม่ถือว่ามีความสำคัญ

เอนทิตีและแอททริบิวต์ (Entity and Attribute) เอนทิตี หมายถึง กลุ่มของข้อมูลที่เราสสนใจ ซึ่งในแต่ละเอนทิตี จะประกอบด้วยแอททริบิวต์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ระบุคุณลักษณะของเอนทิตี เช่น เอนทิตีของรหัสหน่วยงานที่สังกัดกรมสรรพากร ประกอบด้วย แอททริบิวต์รหัสประจำหน่วยงาน , ชื่อของรหัสหน่วยงาน เป็นต้น ลักษณะความสัมพันธ์ของเอนทิตีมี 3 ลักษณะ คือ

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเอนทิตี

- (1) ความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One) เป็น ความสัมพันธ์ระหว่างเอนทิตีหนึ่งกับ เอนทิตีหนึ่ง โดยค่าของคีย์หลักหนึ่งค่าที่สัมพันธ์กับค่าคีย์หลักของอีกเอนทิตีหนึ่งเพียงหนึ่ง ค่าเท่านั้น เช่น ภาพที่ 2.2 (a)
- (2) ความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อกลุ่ม (One to Many) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเอนทิตีหนึ่งกับอีกเอนทิตีหนึ่ง โดยค่าของคีย์หลักหนึ่งค่าสัมพันธ์กับค่าคีย์หลักของอีกเอนทิตีได้หลายค่า เช่น ภาพที่ 2.2 (b)
- (3) ความสัมพันธ์แบบกลุ่มต่อกลุ่ม (Many to Many) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างเอนทิตีหนึ่งกับอีกเอนทิตีหนึ่ง โดยค่าของคีย์หลักของทั้ง สองเอนทิตีต่างก็มีความสัมพันธ์กันได้หลายค่า เช่น ภาพที่ 2.2 (c)

บทที่ 3

การวิเคราะห์ระบบงาน

3.1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานในปัจจุบัน

ระบบบัญชีลูกหนี้ในปัจจุบัน สามารถแบ่งการทำงานออกเป็นระบบย่อย ๆ ได้ระบบดังนี้

3.1.1 การตั้งบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร การตั้งบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรแยกออกได้ตามลักษณะของหน่วยเริ่มที่เกิดภาษีอากรคงค้าง คือ

(1) จากหน่วยตรวจสอบ ได้แก่ กองต่าง ๆ ในกรมสรรพากรที่มีหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากร พนักงานเจ้าหน้าที่อากรแสตมป์ ผู้ทำการประเมินหรือสั่งให้ชำระหรือนำส่งภาษีอากรในสำนักงานสรรพากรเขตและสำนักงานสรรพากรจังหวัด ซึ่งในการตั้งบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรหน่วยตรวจสอบมีหน้าที่ดังนี้

- จัดทำใบแจ้งภาษีอากรขึ้น 1 ชุด 4 ฉบับ
- กำหนดเลขรหัสจังหวัด อำเภอ และประเภทภาษีอากรไว้ในใบแจ้งภาษีอากรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเลขที่ใบแจ้งภาษีอากร
- ลง วัน เดือน ปี ในใบแจ้งภาษีอากร โดยใช้ วัน เดือน ปี เดียวกับที่นำใบแจ้งภาษีอากรไปลงทะเบียน ในกรณีสรรพากรเขตไม่ต้องลง วัน เดือน ปี
- มอบให้ผู้มีหน้าที่ถือใบแจ้งภาษีอากรทั้งหมด ไปขอลงเลขทะเบียนและเลขที่ของใบแจ้งภาษีอากรที่หน่วยทะเบียน เฉพาะสรรพากรเขตให้ส่งใบแจ้งไปยังหน่วยทะเบียน
- ส่งใบแจ้งภาษีอากร 1 ฉบับให้ผู้เสียภาษีโดยเร็ว และเก็บใบแจ้งภาษีอากรที่เหลือไว้เป็นหลักฐานการประเมินเรียกเก็บภาษีอากร โดยใบแจ้งภาษีอากรจะประกอบด้วย หนังสือแจ้งการประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือหนังสือแจ้งให้นำส่งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย คำสั่งให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลหรือคำสั่งให้นำส่งภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย แบบแจ้งการประเมินภาษีการค้าหรือแบบแจ้งให้นำส่งภาษีการค้าหัก ณ ที่จ่าย หนังสือแจ้งคำสั่งให้นำเงินอากรแสตมป์หรือเงินอากรและเงินเพิ่มอากรแสตมป์ไปชำระ หนังสือแจ้งจำนวนเงินอากรมหรสพ แบบแจ้งการประเมินภาษีการค้าเหมา แบบแจ้งอากรรังนกอีแอ่น แบบแจ้งอากรอื่นตามที่กรมสรรพากรจะได้กำหนด หรือใบแจ้งภาษีอากรอื่นตามที่กรมสรรพากรได้กำหนด

(2) จากหน่วยจัดเก็บ คือ อำเภอหรือกองคลัง ในกรณีที่ผู้เสียภาษีอากรยื่นแบบแสดงรายการ แต่ไม่ชำระภาษีอากร หรือชำระไม่ครบตามจำนวนในแบบแสดงรายการ เช่น ขอผ่อนชำระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามมาตรา 64 แห่งประมวลรัษฎากร ขอฟ่อนชำระภาษีเป็นงวดหรือไม่สามารถชำระภาษีได้ครบถ้วนพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ซึ่งหน่วยจัดเก็บมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- เจ้าหน้าที่ตรวจแบบขั้นต้นของหน่วยจัดเก็บจัดให้มี บ.ช.35 แบบแจ้งการค้างชำระภาษีอากรขึ้น ชุดหนึ่งมี 3 ฉบับ

- เจ้าหน้าที่ตรวจแบบขั้นต้นของหน่วยจัดเก็บให้เลขที่ บ.ช.35 และลงรายการในสมุดทะเบียน

- เมื่อให้เลขที่ บ.ช.35 แล้วให้เจ้าหน้าที่ตรวจแบบขั้นต้นแยก บ.ช.35 ที่ลงทะเบียนแล้วให้เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จและส่งคืนให้ผู้เสียภาษีเพื่อใช้เป็นคู่มือในการชำระภาษีครั้งต่อไป 1 ฉบับ

- เจ้าหน้าที่ออกใบเสร็จ ออกใบเสร็จรับเงินตามจำนวนที่ผู้เสียภาษีชำระพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการตามที่ปรากฏใน บ.ช.35 ในกรณีผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการโดยไม่ชำระภาษีเลย ให้ออกใบเสร็จซึ่งประทับตราว่า “ใบรับแบบไม่มีเรียกเก็บ” โดยอนุโลม

- เมื่อสิ้นวันหลังจากที่เจ้าหน้าที่รับเงินได้ส่งแบบแสดงรายการและ บ.ช.35 ให้แก่เจ้าหน้าที่บัญชีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่บัญชีแยก บ.ช.ออกจากแบบแสดงรายการและแยกเป็นรายประเภทภาษีอากร เรียงตามลำดับเลขที่ของบ.ช.35 แล้วให้รวมยอดจำนวนเงินภาษีอากรคงค้างของแต่ละประเภทภาษีอากร

- เจ้าหน้าที่บัญชีจัดทำยอดตั้งลูกหนี้ค่าภาษีอากร

- หน่วยจัดเก็บส่งยอดตั้งลูกหนี้ค่าภาษีอากรพร้อม บ.ช.35 1 ฉบับให้หน่วยควบคุม

(3) จากหน่วยแจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ คือ กองอุทธรณ์ภาษีอากรหรือสำนักงานสรรพากรจังหวัดแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ให้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ทำให้ต้องเพิ่มหรือลดยอดเงินตามใบแจ้งภาษีอากรจากจำนวนที่หน่วยตรวจสอบได้ประเมินหรือสั่งให้ชำระหรือนำส่งไว้ในใบแจ้งภาษีอากร ซึ่งหน่วยแจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์มีหน้าที่จัดทำ ท.ป. 3 ข. “หนังสือแจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์” และส่ง ท.ป. 3 ข. ไปให้หน่วยควบคุมและหน่วยที่ประเมิน

(4) จากหน่วยแจ้งผลคำพิพากษาของศาล คือ กองคดีภาษีอากรหรือสำนักงานสรรพากรจังหวัดแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ให้มีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุด มีผลทำให้ต้องเพิ่มหรือลดยอดเงินตามใบแจ้งภาษีอากร หรือยอดเพิ่มเติมจากผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ โดยให้หน่วยแจ้งผลคำพิพากษาของศาล หน่วยควบคุม หน่วยจัดเก็บ ปฏิบัติเกี่ยวกับการแจ้งผลคำพิพากษาของศาล และการตั้งบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรตามแบบการตั้งบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรจากหน่วยแจ้งผลคำอุทธรณ์วินิจฉัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 การลดยอดลูกหนี้ค่าภาษีอากร การลดยอดในบัญชีลูกหนี้ค่าภาษีอากร ไม่ว่าจะบัญชีลูกหนี้ค่าภาษีอากรนั้น จะเริ่มจากหน่วยงานใดก็ตามจะมี 5 กรณีดังต่อไปนี้

(1) การลดยอดลูกหนี้ค่าภาษีอากรโดยการชำระเงิน แยกออกได้ 4 กรณีคือ

- การชำระเงินครั้งเดียวเต็มจำนวนที่คงค้างตามใบแจ้งภาษีอากร หรือตามใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร (บ.ช.35) โดยหน่วยจัดเก็บมีหน้าที่ในการ ตรวจสอบขั้นต้น จัดให้มี ท.ป. 3 และทำ บ.ช.13 ในบางกรณี

- การชำระเงินเพียงบางส่วน ของจำนวนที่คงค้างตามใบแจ้งภาษีอากร อาจเกิดได้โดยผู้เสียภาษีได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาชำระภาษีอากรเป็นงวด ๆ หรือโดยเหตุอื่นที่ผู้เสียภาษีอากรไม่อาจชำระเงินให้ครบในคราวเดียวตามจำนวนในใบแจ้งภาษีอากร โดยหน่วยจัดเก็บมีหน้าที่ดังนี้ คือ จัดให้มี ท.ป.2 ตรวจสอบขั้นต้น จัดให้มี ท.ป.3 และในกรณีจำเป็นให้จัดทำ บ.ช.13 และทำบัญชีลูกหนี้ค่าภาษีอากร

- การชำระเงินเพียงบางส่วน ของจำนวนที่คงค้างตามใบการค้างชำระภาษีอากร (บ.ช.35) ไม่ว่าจะเป็กรณีผ่อนชำระตามมาตรา 64 แห่งประมวลรัษฎากรหรือกรณีอื่น การลดยอดคงค้างในกรณีนี้ เป็นการลดยอดคงค้างซึ่งตั้งไว้ตามใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร (บ.ช.35) วิธีการตรวจสอบขั้นต้นจนถึงการทำบัญชีภาษีอากรคงค้าง คงเป็นเช่นเดียวกับ 2 กรณีที่กล่าวมา จะแตกต่างกันตรงที่ว่าการลดยอดบัญชีภาษีอากรคงค้างเป็นรายตัวผู้เสียจะลงใน บ.ช.35 แทนที่จะลงใน บ.ช. 2 ในกรณีนี้ โดยทั่วไป จะไม่มี ท.ป. 2 มาเกี่ยวข้องการใช้ ท.ป. 2 จะมีได้เฉพาะในกรณีที่มีการอนุมัติให้ขยายเวลาการยื่นแบบแสดงรายการ หรือการชำระภาษีอากร ในกรณีนี้หน่วยจัดเก็บจะต้องนำ ท.ป. 2 ที่ได้รับอนุมัติ แบบหลัง บ.ช.35 เพื่อแสดงว่าไม่ต้องเร่งรัดจนกว่าจะถึงกำหนดตาม ท.ป. 2 อย่างไรก็ดี การทำบัญชีเพื่อลดลูกหนี้ค่าภาษีอากรคงใช้ บ.ช. 35 แต่อย่างเดียว โดยหน่วยจัดเก็บมีหน้าที่ดังนี้ คือ ตรวจสอบขั้นต้น จัดให้มี ท.ป. 3 และในกรณีจำเป็นให้จัดทำ บ.ช. 13 และจัดทำบัญชีลูกหนี้ค่าภาษีอากร

- การชำระหนี้ค่าภาษีอากรต่างท้องที่ ลูกหนี้ค่าภาษีอากรซึ่งมีความจำเป็นต้องชำระภาษีอากรค้าง ณ หน่วยจัดเก็บ ซึ่งมีใ้หน่วยจัดเก็บที่แสดงไว้ในใบแจ้งภาษีอากร จะต้องนำใบแจ้งภาษีอากรมาแสดงต่อหน่วยจัดเก็บที่จะชำระภาษี

(2) การลดโดยการยกเลิกการประเมิน เมื่อมีการยกเลิกการประเมินรายใด โดยปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้หน่วยตรวจสอบซึ่งเป็นผู้จัดทำใบแจ้งภาษีอากรรายนั้น มีหน้าที่ทำ ท.ป. 3 ก. “หนังสือแจ้งการยกเลิกใบแจ้งภาษีอากร” และส่ง ท.ป. 3 ก. ให้ผู้เสียภาษีอากร หน่วยควบคุม และหน่วยงานที่มีหน้าที่เก็บแบบแสดงรายการเพื่อแนบไว้กับใบแจ้งภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนหน่วยตรวจสอบให้ทำสำเนาไว้ต่างหากเพื่อรวมไว้กับสำเนาการตรวจสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) การลดโดยคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้วินิจฉัยอุทธรณ์ มีผลทำให้ต้องลดยอดเงินตามใบแจ้งภาษีอากร ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้นำหน่วยแจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ แจ้งผลคำวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อหน่วยควบคุม

(4) การลดโดยการจำหน่าย เมื่อได้ปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการขอจำหน่ายภาษีอากรค้าง และได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือกระทรวงการคลังแล้วแต่กรณี ให้สรรพากรจังหวัด แจ้งคำสั่งอนุมัติให้หน่วยควบคุมทราบ

(5) การลดโดยวิธีอื่นตามที่กรมสรรพากรกำหนด

3.2 เป้าหมายของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

การพัฒนาาระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร เป็นส่วนหนึ่งของการปรับเปลี่ยนกระบวนการงานภาษีอากรค้าง ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อ

(1) ให้เจ้าหน้าที่บัญชี ณ สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ ใช้ในการจัดทำทะเบียนการตั้งหนี้-ลดหนี้และระบบรายงาน เพื่อเป็นการเพิ่มผลการจัดเก็บภาษีอากร เพราะช่วยให้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของลูกหนี้แต่ละรายได้ง่ายและรวดเร็ว

(2) ให้เจ้าหน้าที่บัญชี ณ สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ ใช้ในการตรวจสอบและควบคุมลูกหนี้ภาษีอากรหรือจะใช้ในการค้นหาเพื่อตรวจดูรายที่ถูกฟ้องหรือถูกพิทักษ์ทรัพย์

(3) ให้เจ้าหน้าที่บัญชี ณ สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ สามารถจัดทำรายงานต่าง ๆ เพื่อการบริหารลูกหนี้ภาษีอากรได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

3.3 การศึกษาความเป็นไปได้ของระบบ

ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร จะดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ของระบบในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

3.3.1 ความเป็นไปได้ทางเทคนิค โดยศึกษาถึงระบบที่จะพัฒนาสามารถนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งทางด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ที่มีอยู่แล้วนั้น ว่ามีตัวใดบ้างที่จะนำมาใช้งานได้บ้าง ซึ่งสำนักงานสรรพากรเขต หรือสำนักงานสรรพากรอำเภอควรมีฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ดังนี้

(1) เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 เครื่อง

- รุ่น Pentium 166 MMX

- Memory 32 MB

- Hard Disk 2.5 GB

- Diskette Drive 3.5" 1.44 MB

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หน่วยควบคุมการแสดงผล

- PCI 64 bit Local Bus

- SVGA 1024 x 768 256 สี

- 1 MB

- Graphic Accelerator

(2) ระบบปฏิบัติการบนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เป็น Windows 98

(3) โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนาระบบงานใช้โปรแกรม Microsoft Visual Basic เนื่องจากโปรแกรม Microsoft Visual Basic มีการทำงานแบบ Graphic User Interface ซึ่งจะทำให้มีความสะดวกในการใช้งาน มีความสามารถทำงานร่วมกับฐานข้อมูลได้หลายชนิด และสามารถใช้พัฒนาระบบได้ไม่ยาก ผู้ใช้งานสามารถเรียนรู้และใช้งานได้ง่าย

3.3.2 ความเป็นไปได้ทางปฏิบัติงาน ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรระบบใหม่ที่พัฒนานั้นมีประโยชน์ในการปฏิบัติงานในปัจจุบันของเจ้าหน้าที่ โดยจากการศึกษา เมื่อมีการดำเนินการติดตั้งระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรแล้วจะช่วยให้เจ้าหน้าที่บัญชีผู้ปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรเขต ใช้จัดทำข้อมูลลูกหนี้ภาษีอากร ตรวจสอบและควบคุมลูกหนี้ภาษีอากรได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และจัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานลูกหนี้ภาษีอากรได้ถูกต้องรวดเร็ว

3.3.3 ความเป็นไปได้ทางด้านเศรษฐกิจหรือคุ้มกับการลงทุน โดยพิจารณาจาก

(1) ด้านที่สามารถวัดเป็นตัวเลขหรือค่าของเงินได้ หรือสามารถตรวจสอบได้เป็นปริมาณ หรือวัดได้เป็นจำนวนที่สามารถมองเห็นค่าความแตกต่างได้ชัดเจน จากการศึกษาเบื้องต้น ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจนของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรในเบื้องต้น คือ ลดปริมาณเวลาเวลาการปฏิบัติงาน

(2) ด้านที่ไม่สามารถวัดค่าเป็นตัวเลขได้ เช่น เมื่อนำระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรไปใช้ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวกขึ้น

3.4 ขั้นตอนการดำเนินงานระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

ปัจจุบันระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ได้ปฏิบัติตามประมวลรัษฎากรมาตรา 64 ภาค 1 หมวด 2 ว่าด้วยการชำระภาษีเป็นสามงวด และกำหนดเวลาในการผ่อนชำระ ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ดังนี้

ถ้าภาษีที่ต้องเสียตามบทบัญญัติแห่งส่วนนี้ มีจำนวนตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป ผู้เสียภาษีจะชำระเป็นสามงวด ๆ ละเท่า ๆ กันก็ได้ คือ

(1) ในกรณีที่ต้องเสียตามมาตรา 56 ทวิ หรือมาตรา 57 จัตวา งวดที่หนึ่ง ต้องชำระตามกำหนดในมาตราดังกล่าว งวดที่สอง ต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ต้องชำระงวดที่หนึ่ง และงวดที่สาม ต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่สอง

(2) ในกรณีอื่น งวดที่หนึ่ง ต้องชำระภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งจำนวนภาษีที่ประเมิน งวดที่สองต้องชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่หนึ่ง และงวดที่สามต้อง ชำระภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันสุดท้ายที่ต้องชำระงวดที่สอง

“การชำระภาษีตาม (1) ถ้าไม่ชำระภาษีงวดใดงวดหนึ่งในเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ต้องเสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระภาษีเป็นรายงวดต่อไป และต้องเสียเงินเพิ่มตามมาตรา 27 สำหรับงวดที่ไม่ชำระและงวดต่อไป การชำระภาษีตาม (2) ไม่เป็นเหตุให้ยกเว้นการเสียเงินเพิ่มตามมาตรา 27 และถ้าไม่ชำระภาษีงวดใดงวดหนึ่งในเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ต้องเสียภาษีหมดสิทธิที่จะชำระภาษีเป็นรายงวดต่อไป”

และจากการศึกษาการดำเนินงานบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ปัจจุบันมีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ จะทำการประเมินและตรวจสอบการชำระเงินภาษีอากรตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการผ่อนชำระภาษีอากร พ.ศ. 2537 ข้อ 6 ผู้มีอำนาจอนุมัติให้ผ่อนชำระภาษีอากร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สรรพากรอำเภอมีอำนาจอนุมัติให้ผ่อนชำระภาษีอากรได้เฉพาะกรณีหนี้ที่เกิดจากใบแจ้งภาษีอากรซึ่งจำนวนที่ขอผ่อนไม่เกิน 500,000 บาท ไม่เกิน 12 งวด

(2) สรรพากรจังหวัดมีอำนาจอนุมัติให้ผ่อนชำระภาษีอากรกรณีหนี้ที่เกิดจากใบแจ้งภาษีอากรได้ไม่เกิน 24 งวด ส่วนกรณีการผ่อนชำระภาษีอากรที่เกิดจากการยื่นแบบแสดงรายการประเมินตนเองให้เป็นไป ดังต่อไปนี้

- ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ หรือภาษีมูลค่าเพิ่มที่เสียในอัตราร้อยละ 1.5 ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 100,000 ถึง 1,000,000 บาท พิจารณาอนุมัติให้ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 6 งวด และจำนวนตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไป พิจารณาอนุมัติให้ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 12 งวด

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 100,000 ถึง 1,000,000 บาท พิจารณาอนุมัติ ให้ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 12 งวด และจำนวนตั้งแต่ 1,000,000 บาทขึ้นไป พิจารณาอนุมัติให้ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 24 งวด

เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ ให้ผ่อนชำระได้ไม่เกิน 12 งวด

(ก) เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือมีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้ชำระภาษีอากร

(ข) เมื่อมีการร้องขอให้ช่วยเร่งรัดตามระเบียบว่าด้วยการขอให้ช่วยเร่งรัดจัดเก็บหนี้ภาษีอากร และได้มีการยื่นขอผ่อนชำระภาษีอากรต่อหน่วยเร่งรัดปลายทาง

(3) การขอผ่อนชำระภาษีอากรกรณีอื่นตามที่กรมสรรพากรจะได้กำหนด และนอกจากที่กำหนดไว้ใน 3.4.1.1, 3.4.1.2 และกรณีผู้ชำระบัญชียื่นขอผ่อนชำระภาษีอากรของบริษัทห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเป็นอำนาจของอธิบดีกรมสรรพากร

(4) กรณีอื่นที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ให้ขออนุมัติอธิบดีกรมสรรพากรเป็นราย ๆ ไป หลังจากสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ได้อนุมัติให้ผู้เสียภาษีผ่อนชำระภาษีอากรได้ จะทำการจัดทำใบแจ้งประเมินการค้างชำระภาษีอากรขึ้นมา 1 ชุด 4 ฉบับ ส่งให้ผู้เสียภาษี 1 ฉบับ และส่งให้สำนักงานสรรพากรเขตหรืออำเภอ 1 ฉบับ

3.4.2 สำนักงานสรรพากรเขตหรืออำเภอ จะดำเนินงานดังนี้

(1) กรณีรับใบแจ้งประเมินการค้างชำระภาษีอากร หรือใบแจ้งค้างชำระภาษีอากรที่ผู้เสียภาษีขอประเมินตนเอง เจ้าหน้าที่จะลงทะเบียนคุมการตั้งหนี้ และจัดเก็บแยกตามประเภทภาษีอากร และจัดทำรายงานการตั้งหนี้

(2) กรณีรับชำระเงินภาษีอากร เจ้าหน้าที่จะรับแบบขอผ่อนชำระภาษีอากรค้าง (ทป.3) และเก็บรวบรวมแยกตามประเภทภาษีอากรแล้วจึงออกเลขที่แบบขอผ่อนชำระภาษีอากรค้าง (ทป.3) เรียงตามลำดับในแต่ละวัน และจัดทำรายงานการรับชำระเงินภาษีอากรค้างในแต่ละวัน โดยเจ้าหน้าที่ต้องจัดทำแบบขอผ่อนชำระภาษีอากรค้าง 1 ชุด 3 ฉบับ โดยส่งให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่ 2 ฉบับ และเก็บไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ

จากขั้นตอนการดำเนินงานของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรในปัจจุบัน สามารถแสดงขั้นตอนการทำงานได้ตามภาพที่ 3.1

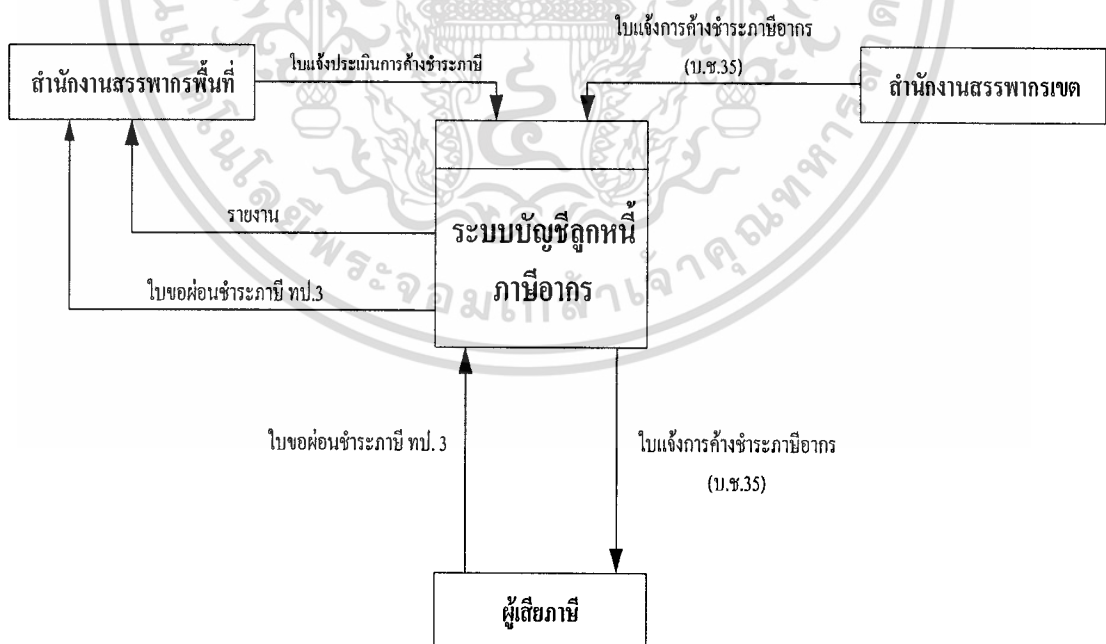
บทที่ 4

การออกแบบระบบ

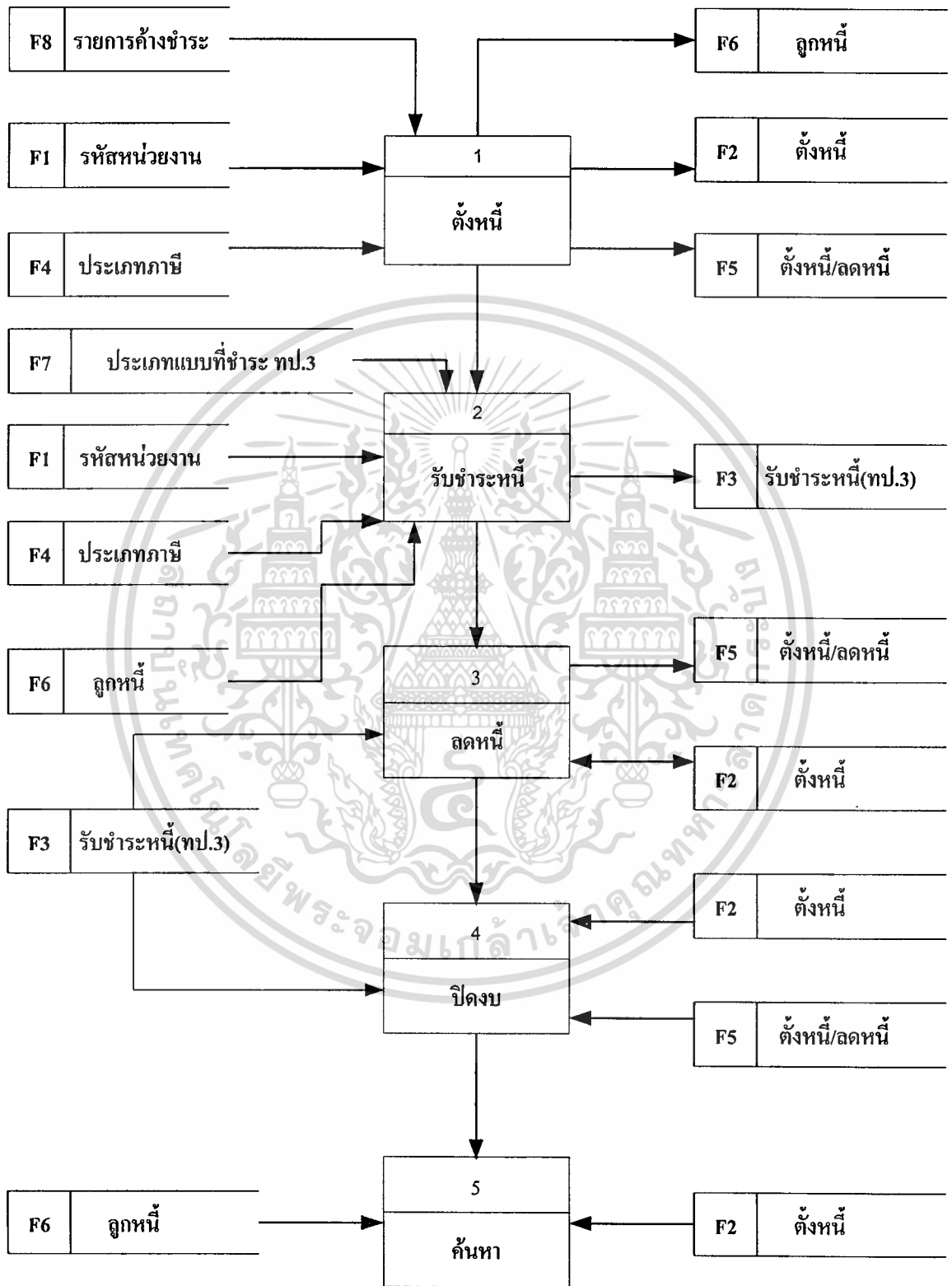
ในการออกแบบระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร จะต้องคำนึงถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบงานที่อาจจะส่งผลกระทบต่อหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะการทำงานของผู้ใช้ไปจากเดิม ดังนั้น เพื่อให้ระบบออกมาสมบูรณ์ที่สุด จึงได้นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ระบบมาออกแบบ

4.1 การออกแบบภาพรวมของระบบ

การออกแบบในภาพรวมของระบบ (Conceptual Design) บอกถึงงานที่เกี่ยวข้องว่าประกอบไปด้วยงานอะไรบ้าง ซึ่งระบบใหม่ที่น่าเสนอนี้สามารถจัดแสดงเป็น Context Diagram ได้ดังภาพที่ 4.1 และมี DFD ดังแสดงในภาพที่ 4.2 ส่วนรายละเอียดของผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบงานได้แสดงในตารางที่ 4.1 และรายละเอียดของแต่ละ process ของระบบงานแสดงดังตารางที่ 4.2

ภาพที่ 4.1 Context Diagram ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

ภาพที่ 4.2 Data Flow Diagram ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 External Entity Description ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

Entity	Description
สำนักงานสรรพากรพื้นที่	สำนักงานสรรพากรพื้นที่ หรือ สำนักงานสรรพากรจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดทำใบแจ้งประเมินการค้างชำระภาษีอากร ส่งให้สำนักงานสรรพากรเขต รวมทั้งรับรายงานต่าง ๆ เพื่อนำไปควบคุมดูแลงานด้านบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร
สำนักงานสรรพากรเขต	สำนักงานสรรพากรเขต หรือ สำนักงานสรรพากรอำเภอ แล้วแต่กรณี เป็นผู้จัดทำและใช้ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ไม่ว่าจะเป็นการตั้งหนี้ภาษีอากร, การรับชำระเงินภาษีอากรค้าง, การลดหนี้ภาษีอากรและการปิดบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ประจำเดือน
ผู้เสียภาษี	ผู้เสียภาษีเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรในกรณี ได้รับใบแจ้งประเมินว่าค้างชำระภาษีอากรหรือผู้เสียภาษีประเมินตนเองขอค้างชำระภาษีอากร ต้องมาแจ้งความประสงค์และชำระเงินภาษีอากรค้างเป็นงวด ๆ ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 Elementary Process Description ของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

Process ID	Process Name	Description
1.	ตั้งหนี้	สำนักงานสรรพากรเขตหรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ แล้วแต่กรณี เมื่อได้รับใบแจ้งการประเมินการค้างชำระภาษีอากรหรือใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร เจ้าหน้าที่จะบันทึกรายการลงในระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร
2.	รับชำระหนี้	ผู้เสียภาษีเมื่อได้รับใบแจ้งประเมินการค้างชำระภาษีอากรหรือใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากรหรือถึงกำหนดเวลาที่ต้องมาชำระภาษีอากรค้าง ก็จะมารอกแบบขอผ่อนชำระภาษีอากรคงค้าง (ทป.3) ที่สำนักงานสรรพากรเขตหรือสำนักงานสรรพากรอำเภอเจ้าหน้าที่จะทำการบันทึกรายการและออกเลขที่หนังสือของแบบขอผ่อนชำระภาษีอากรคงค้าง
3.	ลดหนี้	สำนักงานสรรพากรเขตหรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ เมื่อได้รับการชำระภาษีอากรค้างและบันทึกแบบขอผ่อนชำระภาษีอากรคงค้างแล้ว ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรจะนำยอดเงินที่ชำระตามแบบขอผ่อนชำระภาษีอากรคงค้างไปลดยอดหนี้ในใบแจ้งประเมินการค้างชำระภาษีอากรหรือใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร
4.	ปิดงบ	สำนักงานสรรพากรเขตหรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ เมื่อสิ้นเวลาทำการจะต้องจัดทำรายงานการตั้งหนี้และรายงานการรับชำระเงินภาษีอากรค้างและลดหนี้ให้ทางสำนักงานสรรพากรพื้นที่หรือสำนักงานสรรพากรจังหวัดทราบ และทุกสิ้นเดือนจะต้องจัดทำรายงานการตั้งหนี้รวมและยอดหนี้ทั้งหมดว่าเหลือเท่าไร
5.	ค้นหา	สำนักงานสรรพากรเขตหรือสำนักงานสรรพากรอำเภอ เมื่อผู้เสียภาษีมาขอคืนเงินภาษีอากรจะเข้ามาตรวจสอบก่อนว่าผู้เสียภาษีนั้นค้างชำระภาษีอากรอยู่หรือไม่ก่อนที่จะจ่ายเงินคืนให้กับผู้เสียภาษี

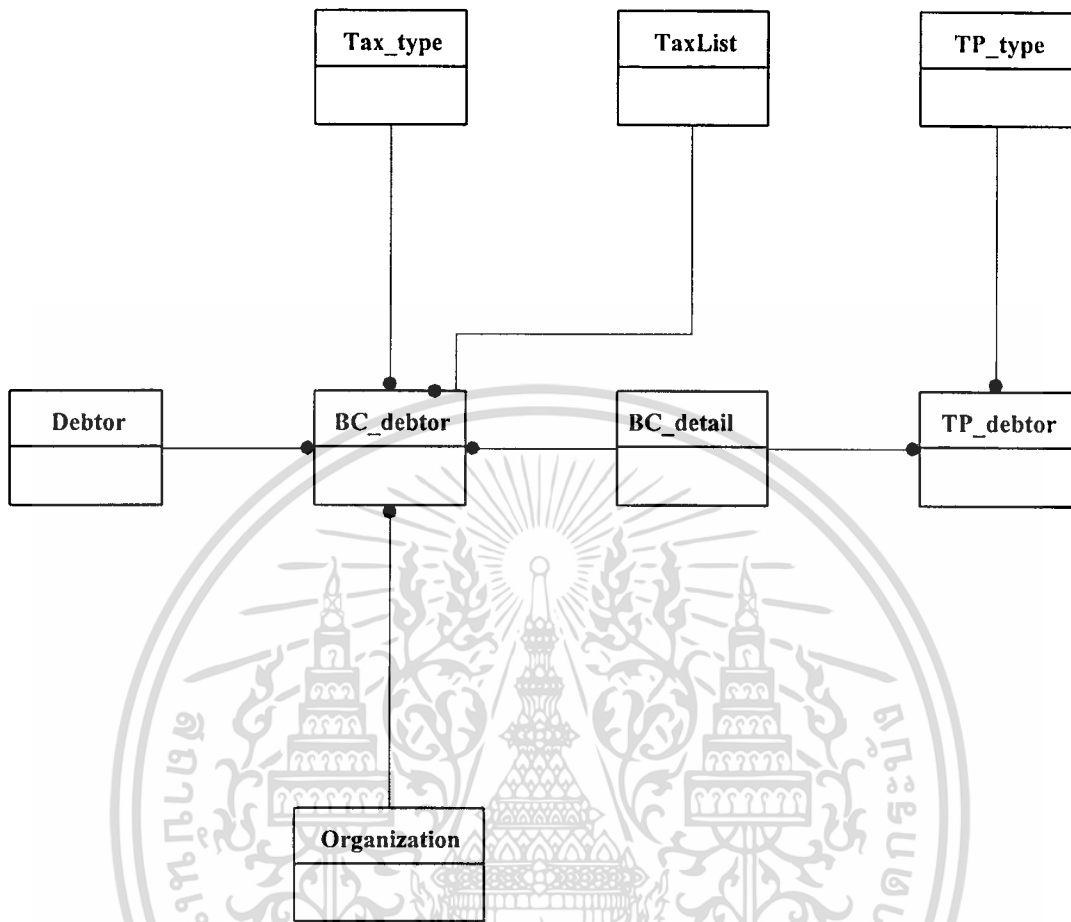
4.2 การออกแบบในรายละเอียดของระบบ

การออกแบบรายละเอียดของระบบ (Detail Design) จะออกแบบสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 โครงสร้างฐานข้อมูลและความสัมพันธ์ของตารางข้อมูล ซึ่งระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ประกอบด้วยตารางต่าง ๆ ดังนี้

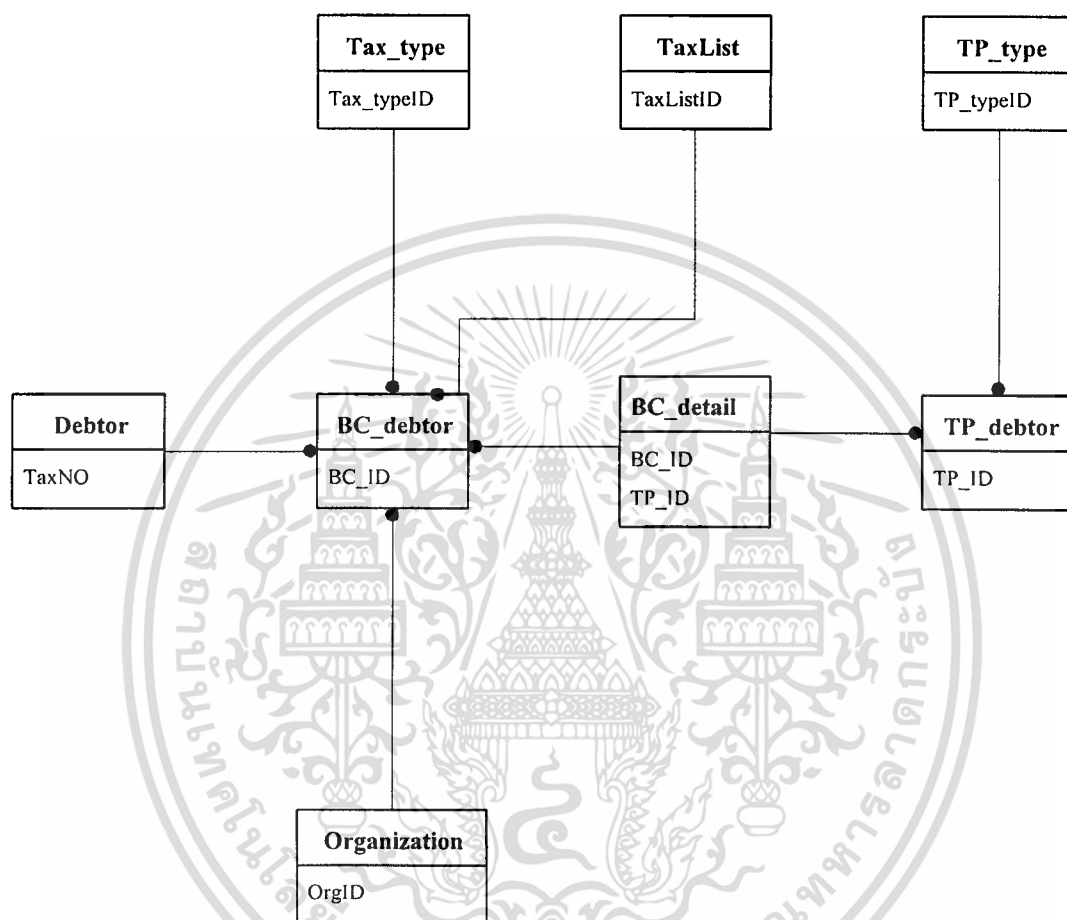
- ตารางข้อมูลตั้งหนี้ (BC_debtor) มีเลขที่ใบแจ้ง (BC_ID) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลรับชำระหนี้ (TP_debtor) มีเลขที่ ทป.3 (TP_ID) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลรหัสหน่วยงาน (Organization) มีรหัสหน่วยงาน (OrgID) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลลูกหนี้ (Debtor) มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษี (TaxNO) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลประเภทภาษี (Tax_type) มีรหัสประเภทภาษี (Tax_typeID) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลตั้งหนี้-ลดหนี้ (BC_detail) มีเลขที่ใบแจ้ง (BC_ID) และเลขที่ ทป.3 (TP_ID) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลรายการค้างชำระ (TaxList) มีรหัสรายการค้างชำระ (TaxListID) เป็น primary key
- ตารางข้อมูลประเภทแบบที่ชำระ ทป.3 (TP_type) มีรหัสแบบที่ชำระ ทป.3 (TP_typeID) เป็น primary key

โดยความสัมพันธ์ของตารางข้อมูลสามารถแสดงได้ใน ER diagram ในภาพที่ 4.3 และ Key_based ER Diagram ในภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.3 Context ER Diagram ของตารางข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.4 Key-based ER Diagram ของตารางข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) จัดทำขึ้นเพื่อใช้อ้างอิงว่า ข้อมูลที่ระบบบัญชี ถูกหนีภาษีอากรใ้ช้ นั้น มีข้อมูลอะไรบ้าง และมีโครงสร้างเป็นอย่างไร เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับผู้ใช้และผู้พัฒนาระบบ ดังตารางที่ 4.3 ถึง 4.10

ตารางที่ 4.3 file layout ข้อมูลหน่วยงาน

ชื่อตาราง: Organization (รหัสหน่วยงาน)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	OrgID	รหัสหน่วยงาน	Char	8	PK
2	OrgName	ชื่อหน่วยงาน	VarChar	60	

ตารางที่ 4.4 file layout ข้อมูลตั้งหนี้

ชื่อตาราง: BC_debtor (ตั้งหนี้)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	BC_ID	เลขที่ใบแจ้ง	Char	16	PK
2	OrgID	รหัสหน่วยงาน	Char	8	FK
3	BC_date	วันที่ของใบแจ้ง	Char	10	
4	TaxNO	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	Char	10	FK
5	TaxListID	รหัสรายการค้างชำระ	Char	2	FK
6	TaxListMonth	เดือนที่ค้างชำระ	VarChar	2	
7	TaxListYear	ปีที่ค้างชำระ	VarChar	4	
8	Person_year	เดือน/ปีภาษี	Char	4	
9	Tax_typeID	รหัสประเภทภาษี	Char	2	FK
10	TaxAmont	จำนวนเงินภาษี	Numeric		
11	BC_surcharge	เงินเพิ่ม	Numeric		
12	BC_penalty	เบี้ยปรับ	Numeric		
13	BC_oher	ภท.รข.รว.	Numeric		
14	BC_total	ยอดตั้งหนี้	Numeric		

ตารางที่ 4.5 file layout ข้อมูลประเภทแบบที่ชำระ ทป.3

ชื่อตาราง: TP_type (ประเภทแบบที่ชำระ ทป.3)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	TP_typeID	รหัสแบบที่ชำระ ทป.3	Char	2	PK
2	TP_typedname	ชื่อแบบที่ชำระ ทป.3	Char	10	

ตารางที่ 4.6 file layout ข้อมูลลูกหนี้

ชื่อตาราง: Debtor (ลูกหนี้)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	TaxNO	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	Char	10	PK
2	DebName	ชื่อประจำตัวผู้เสียภาษี	VarChar	60	
3	DebSurname	นามสกุลผู้เสียภาษี	VarChar	60	
4	Addr	ที่อยู่	VarChar	30	
5	Road	ถนน	VarChar	30	
6	Soi	ซอย	VarChar	30	
7	Tumbo	แขวง/ตำบล	VarChar	30	
8	Amphur	เขต/อำเภอ	VarChar	50	
9	Province	จังหวัด	Char	25	
10	PostCode	รหัสไปรษณีย์	Char	5	
11	Tel	โทรศัพท์	VarChar	30	

ตารางที่ 4.7 file layout ข้อมูลประเภทภาษีอากร

ชื่อตาราง: Tax_type (ประเภทภาษี)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	Tax_typeID	รหัสประเภทภาษี	Char	2	PK
2	Tax_typedname	ชื่อประเภทภาษี	Char	30	
3	SartTP_ID	เลขที่รับชำระภาษีเริ่มต้น	Char	8	
4	CurTP_ID	เลขที่รับชำระภาษีส่าสุด	Char	8	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 file layout ข้อมูลตั้งหนี้-ลดหนี้

ชื่อตาราง: BC_detail (ตั้งหนี้-ลดหนี้)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	BC_ID	เลขที่ใบแจ้ง	Char	11	PK
2	TP_ID	เลขที่ ทป.3	Char	6	PK
3	TaxListID	รหัสรายการค้างชำระ	Char	2	PK
4	BC_NextPayTax	ยอดเงินคงค้าง	Numeric		

ตารางที่ 4.9 file layout ข้อมูลรายการค้างชำระ

ชื่อตาราง: TaxList (รายการค้างชำระ)					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	TaxListID	รหัสรายการค้างชำระ	Char	2	PK
2	TaxListName	ชื่อรายการค้างชำระ	VarChar	60	
3	TaxTypeID	รหัสประเภทภาษีอากร	Char	2	FK

ตารางที่ 4.10 file layout ข้อมูลรับชำระหนี้

ชื่อตาราง: TP_debtor (รับชำระหนี้ (ทป.3))					
ลำดับ	ชื่อฟิลด์	รายละเอียด	ประเภท	ขนาด	คีย์
1	TP_ID	เลขที่ ทป.3	Char	8	PK
2	OrgID	รหัสหน่วยงาน	Char	8	FK
3	TaxNO	เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	Char	10	FK
4	TP_typeID	รหัสแบบที่ชำระ ทป.3	Char	2	FK
5	BC_ID	เลขที่ใบแจ้ง	Char	16	FK
6	TP_date	วันที่ชำระภาษี	Char	10	
7	Tax_typeID	รหัสประเภทภาษี	Char	2	FK
8	TP_tax	จำนวนเงินที่ชำระภาษี	Numeric		
9	TP_newcharge	เงินเพิ่มใหม่	Numeric		
10	TP_fine	เงินเบี้ยปรับ	Numeric		
11	TP_sum	เงินรวม	Numeric		
14	TP_other	ภท.รจ.รว.	Numeric		

บทที่ 5

การพัฒนาโปรแกรม

5.1 การออกแบบการนำข้อมูลเข้าและการแสดงผลลัพธ์

เนื่องจากระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรเป็นระบบที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำเพื่อบันทึกหรือปรับปรุงฐานข้อมูล การนำเข้าข้อมูลจึงออกแบบการบันทึกในส่วนของกรต้งหน้และการรับชำระหน้ โดยมีฟังก์ชันหลักของการนำเข้าข้อมูลดังนี้

- (1) การบันทึกข้อมูลการต้งหน้ ซึ่งเอกสารที่ใช้ในการบันทึกจะเป็น ใบแจ้งการค้ำชำระภาษีอากร (บ.ช.35) และใบแจ้งการประเมินการค้ำชำระภาษีอากร
- (2) การบันทึกข้อมูลการรับชำระหน้ ซึ่งเอกสารที่ใช้ในการบันทึกจะเป็น แบบขอชำระภาษีอากรค้ำ (ทป.3)
- (3) การบันทึก ปรับปรุง แก้ไขข้อมูล และลบในส่วนของฐานข้อมูลหลักได้แก่ ข้อมูลรหัสหน่วยงาน ข้อมูลลูกหนี้ภาษีอากร ข้อมูลประเภทภาษี ข้อมูลประเภทแบบที่ชำระภาษีอากรค้ำ (ทป.3) และข้อมูลประเภทรายการค้ำชำระ

ส่วนการออกแบบผลลัพธ์ มุ่งเน้นที่รูปแบบไม่ยุ่งยาก สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย โดยนำเสนอทางจอภาพและรายงานตามแบบฟอร์มของกรมสรรพากร

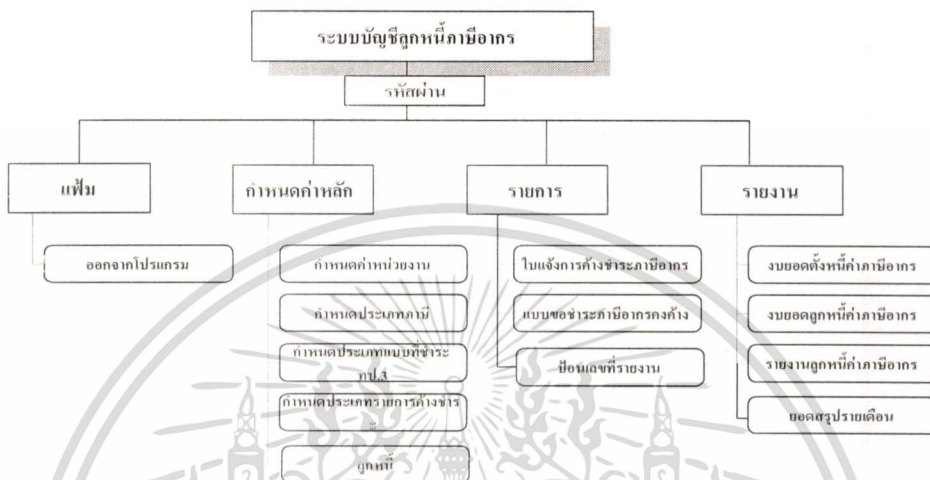
5.2 โครงสร้างโปรแกรมระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

โครงสร้างโปรแกรมระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรประกอบด้วยฟังก์ชันหลัก ๆ 3 ฟังก์ชัน คือ

- (1) กำหนดค่าหลัก สำหรับจัดการกับฐานข้อมูลหลักซึ่งประกอบด้วย กำหนดหน่วยงาน กำหนดประเภทภาษี กำหนดประเภทแบบที่ชำระ ทป.3 กำหนดประเภทรายการค้ำชำระ และลูกหนี้
- (2) รายการ เป็นฟังก์ชันสำหรับการบันทึกข้อมูลการต้งหน้ การรับชำระหน้ ซึ่งระบบจะทำการลดหน้โดยอัตโนมัติเมื่อเราบันทึกข้อมูลการรับชำระหน้เรียบร้อย และการบันทึกข้อมูลเลขที่หนังสือของรายงานการต้งหน้และลดหน้ในแต่ละวัน โดยจะต้องมีเลขที่หนังสือเดียวกันทั้งรายงานการต้งหน้และลดหน้ เพื่อใช้ในการอ้างอิงสำหรับออกรายงานสรุปรายเดือนของแต่ละประเภทภาษีต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

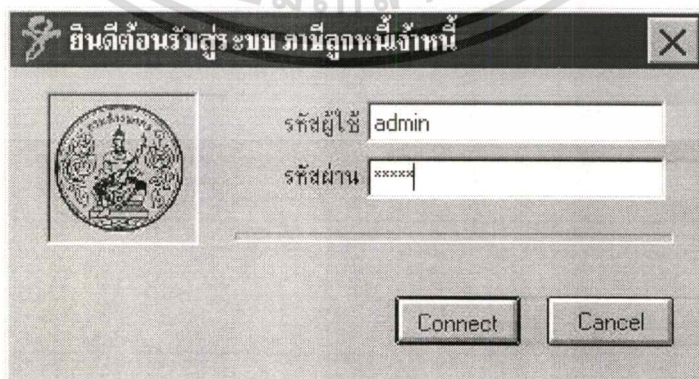
(3) รายงาน เป็นฟังก์ชันสำหรับออกรายงานการตั้งหนี้และ การรับชำระหนี้ในแต่ละวัน รายงานลูกหนี้ภาษีอากรของแต่ละเดือน และรายงานยอดสรุปรายเดือนของแต่ละประเภทภาษี ซึ่งฟังก์ชันการทำงานทั้งหมดของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร แสดงตามภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 โครงสร้างโปรแกรมระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

5.3 ผลจากการพัฒนาโปรแกรม

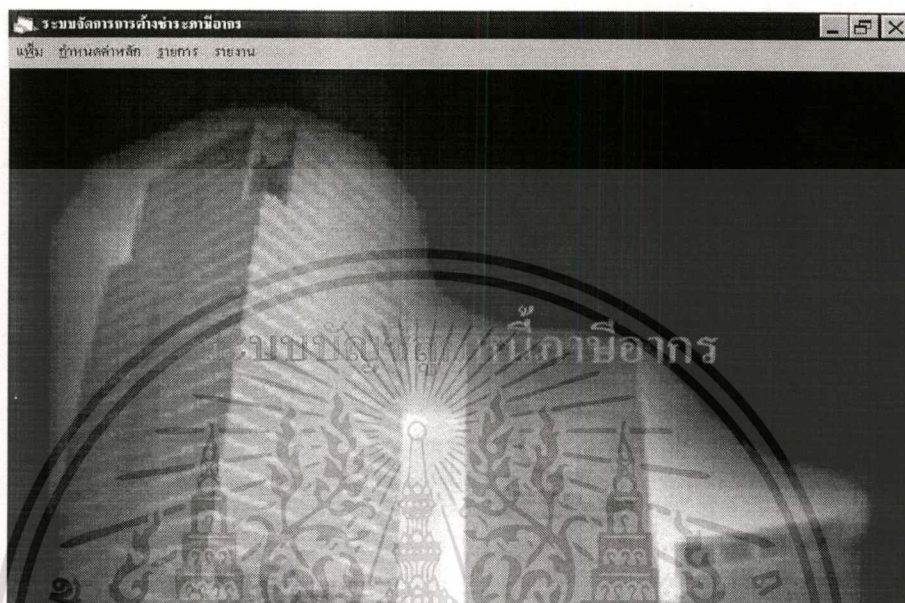
จากการพัฒนาระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ผลจากการพัฒนาโปรแกรมเมื่อผู้ใช้งานต้องการเข้าสู่ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร จะมีการตรวจสอบการเข้าใช้ระบบของผู้ใช้งาน โดยระบบจะให้ผู้ใช้ใส่รหัสผู้ใช้ และรหัสผ่าน เพื่อเข้าตรวจสอบกับข้อมูลใน Table AparUser และทำการติดต่อกับฐานข้อมูลที่ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรใช้งาน ดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 หน้าจอการตรวจสอบการเข้าใช้ระบบของผู้ใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมนูหลักของระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร เพื่อเข้าสู่ฟังก์ชันการทำงานต่าง ๆ ของระบบโดยภาพที่ 5.3 แสดงหน้าจอเมนูหลักของระบบ

ภาพที่ 5.3 หน้าจอเมนูหลัก

การบันทึกข้อมูลรายการ สำหรับการบันทึกรายการตั้งหนี้ และการรับชำระเงินภาษีอากรค้าง ผู้ใช้เลือกเมนู รายการ ตามภาพที่ 5.3 ซึ่งประกอบด้วย

(1) ใบแจ้งการค้าชำระภาษีอากร ซึ่งเป็นรายการตั้งหนี้ ให้บันทึกรายละเอียด เลขที่ใบแจ้ง รหัสหน่วยงานเพื่อค้นหาชื่อหน่วยงานจากฐานข้อมูลรหัสหน่วยงาน และเลขประจำตัวผู้เสียภาษีเพื่อค้นหาชื่อผู้เสียภาษี ถ้าไม่พบชื่อผู้เสียภาษีก็ให้กลับไปบันทึกข้อมูลผู้เสียภาษีนั่น ๆ ในเมนูกำหนดค่าหลักรายการลูกหนี้ ในส่วนของรายการแจ้งการค้าชำระภาษีอากร แบ่งออกเป็นกรณีต่างๆ ได้ดังนี้

- กรณีการค้าชำระภาษี ให้บันทึกรายละเอียดตาม Tab ที่ Active การตั้งหนี้การค้าชำระภาษี คือ การชำระภาษี รายการชำระภาษีอากร และรายการบัญชีที่ชำระแล้วเพื่อตรวจสอบการตั้งหนี้และลดหนี้

สำหรับการชำระภาษีให้ระบุรายละเอียดต่าง ๆ ในส่วนของ Tab การชำระภาษี ดังภาพที่

5.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตั้งหนี้

Add Edit Delete Search View Window File Help Print Exit

เลขที่ใบแจ้งหนี้ 02010060 01 000001 วันที่ 08/9/2000

หน่วยงานจัดเก็บ 02010060 ชื่อหน่วยงาน มงคลบุรี

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 4300000001 ชื่อสกุล นาย สุชาติ มีชัย

รายการแจ้งการค้างชำระภาษีอากร

การชำระภาษี การค้ำนองชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำเดือน/ปี พ.ศ. 3 / 2543

กรณีเช็คชัตติออง อื่นๆ สาขาในรอบระยะเวลาบัญชี 2542

รายการชำระภาษีอากร รายการบัญชีที่ชำระแล้ว

ชำระภาษีเป็นบางส่วน ไม่ชำระภาษี

ตามแบบแสดงรายการ

Record : 1/8 NUM 8:42 PM 10/19/00

ภาพที่ 5.4 การตั้งหนี้การชำระภาษี

สำหรับรายการชำระภาษีอากร ให้ระบุจำนวนเงินภาษีอากรในข้อ (1) และ (2) ในส่วนของ Tab รายการชำระภาษีอากร ดังภาพที่ 5.5

ตั้งหนี้

Add Edit Delete Search View Window File Help Print Exit

เลขที่ใบแจ้งหนี้ 02010060 01 000001 วันที่ 08/9/2000

หน่วยงานจัดเก็บ 02010060 ชื่อหน่วยงาน มงคลบุรี

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 4300000001 ชื่อสกุล นาย สุชาติ มีชัย

รายการแจ้งการค้างชำระภาษีอากร

การชำระภาษี การค้ำนองชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำเดือน/ปี พ.ศ. 3 / 2543

กรณีเช็คชัตติออง อื่นๆ สาขาในรอบระยะเวลาบัญชี 2542

การชำระภาษี รายการบัญชีที่ชำระแล้ว กรณีเช็คชัตติออง

รายการชำระภาษีอากร รายการบัญชีที่ชำระแล้ว

(1) จำนวนภาษีอากรทั้งสิ้นที่ต้องชำระตามแบบแสดงรายการ 5,000.00 เงินเพิ่ม 450.00

(2) จำนวนภาษีที่ชำระพร้อมกันกับแบบแสดงรายการ 0.00 เบี้ยปรับ 450.00

(3) จำนวนเงินที่ค้างชำระ

	ภาษี	เงินเพิ่ม	เบี้ยปรับ	รวม	ภ.ร.ช.ร.	รวมทั้งสิ้น
(1)	5,000.00	450.00	450.00	5,900.00	0.00	5,900.00
(2)	0	0	0	0	0	0
(3)	5,000.00	450.00	450.00	5,900.00	0.00	5,900.00

Record : 1/8 NUM 8:43 PM 10/19/00

ภาพที่ 5.5 การตั้งหนี้รายการชำระภาษีอากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับรายการบัญชีที่ชำระแล้ว เป็น Tab ที่แสดงรายละเอียดของการตั้งหนี้และลดหนี้ของ ลูกหนี้ภาษีอากรรายนั้น ๆ ตามภาพที่ 5.6

ตั้งหนี้

เลขที่ใบแจ้งหนี้: 02010060 | 01 | 000001 | วันที่: 08/9/2000

หน่วยงานจัดเก็บ: 02010060 | สังกัดหน่วยงาน: มทร.พระนคร

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร: 4300000001 | ชื่อ-สกุล: นาย สุชาติ มีสุข

รายการหักการค้างชำระภาษีอากร

การชำระภาษี การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา | ประจำเดือน/ปี พ.ศ.: 3 / 2543

กรณีเชื่อกิจคดีฟ้อง อื่นๆ | สำหรับรอบระยะเวลาบัญชี: 2542

รายการชำระภาษีอากร

รายการบัญชีที่ชำระแล้ว

วันที่	รายละเอียด	เดบิต	เครดิต	ยอดคงค้าง
8/09/00	ตั้งหนี้	5,900.00		5,900.00
9/29/00	ท.ป. 3 เลขที่ 00000002		1,967.00	3,933.00

Record : 1/28 | NUM : 8:44 PM 10/19/00

ภาพที่ 5.6 การตั้งหนี้ และลดหนี้ รายการบัญชีที่ชำระแล้ว

- กรณีการผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ให้บันทึกรายละเอียดตาม Tab ที่ Active ของการตั้งหนี้การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ รายการชำระภาษีอากร การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และรายการบัญชีที่ชำระแล้ว โดยให้ระบุรายการชำระภาษี ตามภาพที่ 5.5 ก่อนแล้วจึงระบุรายการอื่น ๆ และดูรายละเอียดของการตั้งหนี้ และลดหนี้ ตามภาพที่ 5.6 สำหรับ Tab การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีรายละเอียดตามภาพที่ 5.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตั้งค่า

เลขที่ใบแจ้งหนี้ 02010060 01 000001 วันที่ 08/9/2000

หน่วยงานจัดเก็บ 02010060 ชื่อหน่วยงาน ปกครอง

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 4300000001 ชื่อสกุล นาย สุชาติ มีสุข

รายการแจ้งการชำระภาษีอากร

การชำระภาษี การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำเดือน/ปี พ.ศ. 3 / 2543

กรณีเช็คตัดซื้อ อื่นๆ สาขาพร้อมระยะเวลาบัญชี 2542

รายการชำระภาษีอากร รายการบัญชีที่ชำระแล้ว

การชำระภาษี การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีเช็คตัดซื้อ

ผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา งบปี พ.ศ. 2542 ตามแบบแสดงรายการ ภ.ง.ด.90

ตามมาตรา 64 ประมวลรัษฎากร ตามรายการดังนี้

งวดแรก	วันที่	เดือน	ปี พ.ศ.	จำนวนเงิน	บาท
งวดแรก	30	9	2543	1,966.67	บาท
งวดที่สอง	30	10	2543	1,966.67	บาท
งวดที่สาม	30	11	2543	1,966.67	บาท

Record : 1/8 IN5 NUM 8:45 PM 10/19/00

ภาพที่ 5.7 การตั้งหน้การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- กรณีเช็คตัดซื้อ ให้บันทึกรายละเอียดตาม Tab ที่ Active ของการตั้งหน้กรณีเช็คตัดซื้อ คือ กรณีเช็คตัดซื้อ รายการชำระภาษีอากร และรายการบัญชีที่ชำระแล้ว โดยให้ระบุรายละเอียดตามลำดับดังกล่าว ซึ่งรายละเอียดของรายการชำระภาษีอากร และรายการบัญชีที่ชำระแล้ว ให้ดูภาพที่ 5.5 และภาพที่ 5.6 ตามลำดับ สำหรับกรณีเช็คตัดซื้อให้ระบุรายละเอียดตามภาพที่ 5.8

ตั้งค่า

เลขที่ใบแจ้งหนี้ 02010060 01 000001 วันที่ 08/9/2000

หน่วยงานจัดเก็บ 02010060 ชื่อหน่วยงาน ปกครอง

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 4300000001 ชื่อสกุล นาย สุชาติ มีสุข

รายการแจ้งการชำระภาษีอากร

การชำระภาษี การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประจำเดือน/ปี พ.ศ. 3 / 2543

กรณีเช็คตัดซื้อ อื่นๆ สาขาพร้อมระยะเวลาบัญชี 2542

รายการชำระภาษีอากร รายการบัญชีที่ชำระแล้ว

การชำระภาษี การผ่อนชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีเช็คตัดซื้อ

รายละเอียดเช็ค/ธนาคาร สาขา เลขที่

ตามหนังสือออกหรือกฎกระทรวง กรมธนารักษ์, พ.ร.ก.จัดตั้ง เลขที่

ตามหนังสือธนาคาร เลขที่

ชำระตามแบบแสดงรายการ

สงวนที่ 01/1/190

สงวนที่ 01/1/190

สงวนที่ 01/1/190

Record : 1/8 IN5 NUM 8:46 PM 10/19/00

ภาพที่ 5.8 การตั้งหน้กรณีเช็คตัดซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) แบบขอชำระภาษีคั่งค้าง ซึ่งเป็นรายการรับชำระภาษีอากรคั่งค้าง และลดหนี้โดยอัตโนมัติ ซึ่งต้องบันทึกรายละเอียดของ เลขที่ใบชำระหนี้ หน่วยจัดเก็บ สำหรับการชำระหนี้แบ่งส่วนการบันทึกออกเป็น ขอชำระภาษีอากรตามแบบ ขอชำระโดย และจำนวนเงินที่ขอชำระ สำหรับการขอชำระภาษีอากรตามแบบ ให้ระบุรายละเอียดตามภาพที่ 5.9

The screenshot shows a software window titled "การชำระหนี้" (Debt Payment). It contains a menu bar with options like Add, Edit, Delete, Search, Save, Cancel, Print, and Exit. Below the menu, there are input fields for "เลขที่ใบชำระหนี้" (Debt Payment Slip No.) with value 00000001, "หน่วยงานจัดเก็บ" (Collection Unit) with value 02010060, and "วันที่" (Date) with value 25/9 /2000. The "ชื่อหน่วยงาน" (Agency Name) is "นางกะมิ". The main area is divided into three tabs: "ขอชำระภาษีอากรตามแบบ" (Selected), "ขอชำระโดย" (By), and "จำนวนเงินที่ขอชำระ" (Amount). Under the "Selected" tab, there are several data fields: "ขอชำระภาษีอากรตามแบบ" (Type) set to "บข 35", "เลขที่" (No.) set to "02010060 02 000002", "เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร" (Taxpayer ID) set to "4300000002", "ชื่อ-สกุล" (Name-Surname) set to "นาย ชรัสชัย จันทระศึก", and "ประเภทภาษีอากร" (Tax Type) set to "ภาษีเงินได้นิติบุคคล". At the bottom, it shows "Record: 1/7" and system information "NUM: 8:47 PM 10/19/00".

ภาพที่ 5.9 การชำระหนี้ขอชำระภาษีอากรตามแบบ

สำหรับการขอชำระโดย ให้ระบุรายละเอียดตามภาพที่ 5.10 ซึ่งบางกรณีอาจจะไม่ต้องระบุรายละเอียดในส่วนการขอชำระโดย ก็ให้ระบุรายละเอียดเฉพาะในส่วนของการชำระภาษีอากรตามแบบ และจำนวนเงินที่ขอชำระเท่านั้น

ภาพที่ 5.10 การชำระหนี้ขอชำระโดย

สำหรับจำนวนเงินที่ขอชำระ ให้ระบุรายละเอียดตามภาพที่ 5.11 ซึ่งในส่วนนี้หลังจากบันทึกเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะลดหนี้ โดยอัตโนมัติ ซึ่งสามารถเรียกดูได้จากรายการบัญชีที่ชำระแล้วในภาพที่ 5.6 ของรายการการตั้งหนี้

จำนวนเงิน (ตามใบแจ้งภาษีอากร)	เงินเพิ่ม	เงินปรับ	รวม	งบ.ขอ.ร.	รวมทั้งสิ้น
10,000.00	0.00	0.00	10,000.00	0.00	10,000.00
0	0	0	0	0	0
10,000.00	0.00	0.00	10,000.00	0.00	10,000.00

ภาพที่ 5.11 การชำระหนี้จำนวนเงินที่ขอชำระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบันทึกข้อมูลกำหนดค่าหลัก สำหรับการบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลหลัก ผู้ใช้เลือกเมนู กำหนดค่าหลัก จากภาพที่ 5.3 ซึ่งประกอบด้วย

- การกำหนดหน่วยงาน เป็นการจัดการข้อมูลรหัสหน่วยงาน ที่มีฟังก์ชันหลักสำหรับการเพิ่ม ปรับปรุง การลบ และค้นหา ตามที่แสดงในภาพที่ 5.12

ภาพที่ 5.12 กำหนดค่าหลักหน่วยงาน

- การกำหนดประเภทภาษี เป็นการจัดการข้อมูลประเภทภาษี ที่มีฟังก์ชันหลัก ๆ สำหรับการเพิ่ม การปรับปรุง การลบ และค้นหา ซึ่งในการบันทึกประเภทภาษีในการใช้งานเริ่มแรกหรือติดตั้งระบบใหม่จะต้องบันทึกเลขที่ใบชำระหนี้เริ่มต้นของแต่ละประเภทภาษี เพราะเลขที่ใบชำระหนี้จะ Running ไปเรื่อย ๆ ของแต่ละประเภทภาษี ดังภาพที่ 5.13

ภาพที่ 5.13 กำหนดค่าหลักประเภทภาษี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การกำหนดประเภทแบบที่ชำระ ทป.3 เป็นการจัดการข้อมูลประเภทแบบที่ชำระเงิน ภาษีคงค้าง ที่มีฟังก์ชันหลัก ๆ สำหรับการเพิ่ม การปรับปรุง การลบ และการค้นหา ตามที่แสดงใน ภาพที่ 5.14

ภาพที่ 5.14 กำหนดค่าหลักประเภทแบบที่ชำระ ทป.3

- การกำหนดประเภทรายการค้างชำระ เป็นการจัดการข้อมูลประเภทรายการค้างชำระของใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร (บ.ช.35) หรือใบแจ้งประเมินต่าง ๆ ที่มีฟังก์ชันหลัก ๆ สำหรับการเพิ่ม การปรับปรุง การลบ และการค้นหา ตามที่แสดงในภาพที่ 5.15

ภาพที่ 5.15 กำหนดค่าหลักประเภทรายการค้างชำระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลูกหนี้ เป็นการจัดการข้อมูลลูกหนี้ภาษีอากร ซึ่งข้อมูลของลูกหนี้ได้มาจากใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากรหรือใบแจ้งประเมิน โดยเมื่อได้รับใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร หรือใบแจ้งประเมิน จะต้องทำการบันทึกข้อมูลลูกหนี้ภาษีอากรก่อน สำหรับการกำหนดค่าหลักลูกหนี้มีฟังก์ชันหลัก ๆ สำหรับการเพิ่ม การปรับปรุง การลบ และการค้นหา ตามที่แสดงในภาพที่ 5.16

ภาพที่ 6.15 กำหนดค่าหลักลูกหนี้

สำหรับฟังก์ชันการค้นหา ในรายการกำหนดค่าหลักลูกหนี้ เวลาค้นหาต้องใส่เลขประจำตัวผู้เสียภาษีเป็นเงื่อนไขในการเข้าไปค้นหาในฐานข้อมูลลูกหนี้ ตามที่แสดงในภาพที่ 5.17

ภาพที่ 5.17 การค้นหาข้อมูลลูกหนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทำรายงาน เป็นรายการสำหรับจัดทำรายงาน โดยผู้ใช้เลือกเมนู รายงาน ตามในภาพที่ 5.3 ซึ่งรายงานประกอบด้วย งบยอดตั้งหนี้ลูกหนี้ภายในกร งบยอดลดหนี้ลูกหนี้ภายในกร รายงาน ลูกหนี้ค่าภายในกร และสรุปรยอดรายเดือน

สำหรับฟังก์ชันกับยอดตั้งหนี้ลูกหนี้ภายในกร เป็นการจัดทำรายงานการตั้งหนี้ในแต่ละวัน โดยแยกตามแต่ละประเภทภายในกร ซึ่งต้องระบุเงื่อนไขในการจัดทำรายงานตามที่แสดงในภาพที่ 5.18

ภาพที่ 5.18 การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานตั้งหนี้

โดยรูปแบบของรายงานงบยอดตั้งหนี้ลูกหนี้ภายในกร แสดงตามภาพที่ 5.19

ประเภทหนี้ภายในกร	งบยอดตั้งหนี้ลูกหนี้ภายในกร		บาท
	งบยอดตั้งหนี้	งบยอดลดหนี้	
รายวันไม่ลดการรวม	+	-	1,618.00
รายวันไม่ลดการ	+	-	0.00
รายวันไม่ลดการ	+	-	0.00
รายวันลดการ	+	-	0.00
รายวันไม่ลดการ	+	-	0.00
รายวันไม่ลดการ	+	-	0.00
รายวันไม่ลดการ	+	-	0.00
รวม	+	-	1,618.00

ภาพที่ 5.19 งบยอดตั้งหนี้ลูกหนี้ภายในกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับฟังก์ชันขอลดหนี้ภาษีอากร เป็นการจัดทำรายงานการรับชำระหนี้ภาษีอากรในแต่ละวัน โดยแยกตามแต่ละประเภทภาษี ซึ่งต้องระบุเงื่อนไขในการจัดทำรายงานลดหนี้ดังที่แสดงในภาพที่ 5.20

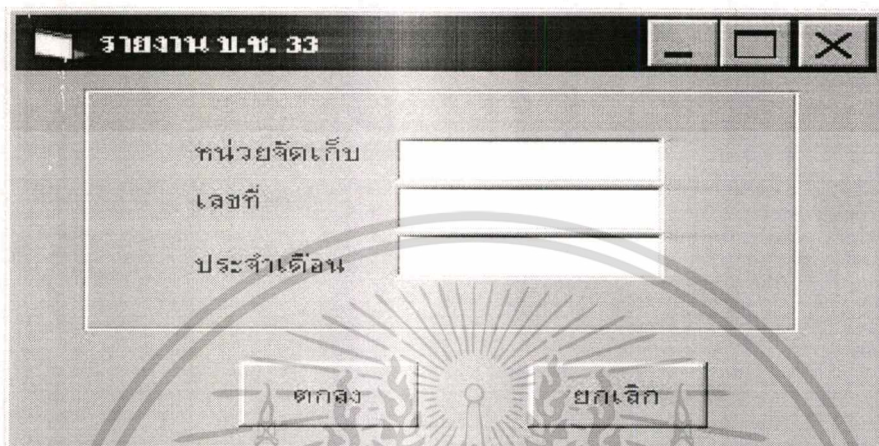
ภาพที่ 5.20 การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานการลดหนี้
โดยรูปแบบของรายงานขอลดหนี้ลูกหนี้ภาษีอากร แสดงได้ดังในภาพที่ 5.21

ประเภทภาษีอากร	จำนวนเงิน	ยอดชำระ	รวม
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	-	888888 - 888888	1,517.80
ภาษีเงินได้บุคคล	-	-	1.00
ภาษีเงินได้บุคคลอื่น	-	-	1.00
ภาษีเงินได้	-	-	1.00
ภาษีเงินได้	-	-	1.00
ภาษีเงินได้	-	-	1.00
ภาษีเงินได้	-	-	1.00
ภาษีเงินได้	-	-	1.00
รวมทั้งสิ้น	-	-	5,317.80

ภาพที่ 5.21 ขอลดหนี้ลูกหนี้ภาษีอากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับฟังก์ชันกรายงานลูกหนี้ภาษีอากร เป็นการจัดทำรายงานประจำเดือนของบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร โดยรวมทั้งหมดว่าในแต่ละเดือนลูกหนี้ภาษีอากรมีการตั้งหนี้ และลดหนี้เท่าไร ซึ่งต้องระบุงื่นใจในการจัดทำรายงานลูกหนี้ภาษีอากรดังที่แสดงในภาพที่ 5.22

ภาพที่ 5.22 การระบุงื่นใจในการจัดทำรายงานลูกหนี้ภาษีอากร โดยรูปแบบของรายงานลูกหนี้ภาษีอากร แสดงได้ดังในภาพที่ 5.23

มีอยู่ต้นงวด	จ่ายไป	จ่ายมาใช้ประจำเดือน	ยอดคงเหลือ
ค่าเช่าที่ดิน	5,000.00	1,207.00	3,793.00
ค่าเช่าสิ่งปลูกสร้าง	15,000.00	30,000.00	15,000.00
ค่าเช่าสิ่งปลูกสร้าง	5,000.00	5,000.00	0.00
ค่าเช่าสิ่งปลูกสร้าง			
ค่าเช่าสิ่งปลูกสร้าง			
ค่าเช่าสิ่งปลูกสร้าง			
รวม	25,000.00	36,207.00	15,793.00

ภาพที่ 5.23 รายงานลูกหนี้ภาษีอากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับฟังก์ชันยอดสรุปรายเดือน เป็นการจัดทำรายงานบัญชีลูกหนี้ภายในรายเดือนในแต่ละประเภทภาษี และในแต่ละวันว่ามีการตั้งหนี้ และลดหนี้เท่าไร ซึ่งต้องระบุเงื่อนไขในการจัดทำรายงาน คือ ผู้ใช้ต้องระบุเลขที่รายงานการตั้งหนี้ และลดหนี้ในแต่ละวันซึ่งเป็นเลขที่เดียวกัน ในฟังก์ชันก็ป้อนเลขที่รายงานในเมนูรายการ จากภาพที่ 5.3 ก่อน ดังแสดงได้ในภาพที่ 5.24

ภาพที่ 5.24 การป้อนเลขที่รายงาน

เมื่อผู้ใช้ต้องการจัดทำรายงานยอดสรุปรายเดือน ต้องระบุเงื่อนไขการออกรายงานในเมนูรายงานในส่วนของฟังก์ชันยอดสรุปรายเดือน ดังในภาพที่ 5.25

ภาพที่ 5.25 การระบุเงื่อนไขการจัดทำรายงานยอดสรุปรายเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับรูปแบบรายงานยอดสรุปรายเดือน แสดงได้ดังในภาพที่ 5.26

วัน เดือน ปี	เลขที่ บ.ร. 31	ชนิดเอกสาร	เลขที่เอกสาร	จ.น.
8/9/2543	02010060000009	บ.ร.35	0201006001000001	5,900.00
8/9/2543	02010060000009	ใบแจ้งภาษีอากร	0201006001000001	5,900.00
8/8/2543	0201006001803	น.ป.3	00000003	9,200.00
8/8/2543	0201006001803	น.ป.3	00000003	9,200.00

ภาพที่ 5.26 รายงานยอดสรุปรายเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การทดสอบ ติดตั้ง และบำรุงรักษา

6.1 การทดสอบระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

การทดสอบระบบเป็นการตรวจสอบการทำงานของระบบให้มีความถูกต้องในทุกขั้นตอนการทำงาน ก่อนที่จะนำระบบงานไปติดตั้งให้กับผู้ใช้งานจริง เพื่อให้แน่ใจว่าระบบจะทำงานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการทดสอบการทำงานของโปรแกรมและระบบงานมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

(1) การทดสอบโมดูล (Module or “Stub” testing) ในการทดสอบโมดูลนั้น โปรแกรมเมอร์จะมีส่วนร่วมในการทดสอบหน้าที่ต่าง ๆ ของแต่ละ โมดูล ในขณะที่สร้างโปรแกรม

(2) การทดสอบโปรแกรม (Program testing) ในการทดสอบโปรแกรมจะเริ่มด้วยการใช้ข้อมูลทดสอบไม่มากนัก โดยหากผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบ โปรแกรมถูกต้อง ผู้ทดสอบก็เพิ่มจำนวนข้อมูลเข้าไปทดสอบมากขึ้น และข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบไม่ใช่เพียงแต่จะนำเอาเฉพาะข้อมูลที่เกิดขึ้นตามปกติในการปฏิบัติงานเท่านั้น ต้องนำข้อมูลที่ไม่ปกติเข้ามาทดสอบด้วย

(3) การทดสอบการเชื่อมโยงระหว่างโปรแกรม (Link testing) ในการทดสอบการเชื่อมโยงระหว่างโปรแกรมจะกระทำเมื่อแต่ละ โปรแกรมถูกทดสอบเรียบร้อยแล้ว ซึ่งการทดสอบการเชื่อมโยงระหว่างโปรแกรมมีจุดประสงค์ที่จะทดสอบว่าเมื่อโปรแกรมต่าง ๆ ถูกนำมาใช้งานร่วมกันแล้ว โปรแกรมยังคงสามารถทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและให้ข้อมูลที่ไม่ผิดพลาด

(4) การทดสอบระบบงาน (System testing) ในการทดสอบระบบงานข้อมูลที่ใช้ทดสอบจะถูกป้อนเข้าสู่ระบบอีกครั้ง เพื่อทดสอบว่าระบบยังคงจัดการและให้ผลลัพธ์ที่ถูกต้องตามหลักการที่วางไว้ ทุกอย่างที่เป็น output ของระบบจะถูกตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าระบบให้ output อย่างถูกต้องดีแล้ว

(5) การทดสอบการยอมรับของระบบ (Acceptance testing) ในการทดสอบการยอมรับของระบบเป็นการทำการเปรียบเทียบระบบที่ได้พัฒนาขึ้นกับแนวความคิดของผู้ใช้ระบบและฝ่ายบริหาร ซึ่งรวมถึงความต้องการของผู้ใช้ระบบและผลลัพธ์ที่ออกมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ระบบ

สำหรับระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ได้สมมุติข้อมูลที่เหมือนจริงกับการทำงานของระบบงานบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรมาใช้ในการทดสอบระบบงาน เพราะการที่จะนำข้อมูลจริงของลูกหนี้ภาษีอากรมาใช้ในการทดสอบอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลได้

6.2 การติดตั้งระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร

หลังจากที่ระบบงาน ได้ถูกพัฒนาและทดสอบเป็นอย่างดี จนมีความเชื่อมั่นว่าระบบงานจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นตอนของการติดตั้งระบบงาน (System Implementation)

เนื่องจากระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร เป็นการปฏิบัติงานที่ยังไม่เคยมีการทำมาก่อนในการติดตั้งระบบที่พัฒนาใหม่สามารถนำไปติดตั้งได้เลย โดยระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากรเป็นระบบการทำงานบนเครื่อง Personal Computer แบบ Stand Alone จึงสามารถติดตั้งตัวแอปพลิเคชันได้เลย

6.3 การบำรุงรักษาระบบ

หลังจากติดตั้งระบบงานและใช้ปฏิบัติงานจริงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะมีการบำรุงรักษาระบบซึ่งก็คือการดูแลติดตามผลและการแก้ไขปรับปรุงระบบงานให้สามารถใช้งานได้ยาวนานที่สุด ซึ่งรวมถึงการปรับปรุง Version การป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์ และการควบคุมดูแลความปลอดภัยของข้อมูล

บทที่ 7

สรุปผลการดำเนินการและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผลการดำเนินการ

ระบบบัญชีลูกหนี้ภาษีอากร ได้พัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งในปัจจุบันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน เนื่องจากมีขั้นตอนการปฏิบัติงานหลายขั้นตอน และพัฒนาระบบขึ้นโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรทางด้านคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ของกรมสรรพากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยพัฒนาเพื่อให้งานบนเครื่อง Personal Computer และใช้งานได้จริงในทุกสำนักงานสรรพากรอำเภอ หรือสำนักงานสรรพากรเขต และในอนาคตถ้าต้องการใช้ระบบงานแบบ Client/Server ระบบก็สามารถรองรับได้ เนื่องจากการพัฒนาระบบได้ใช้ Microsoft SQL Server 7.0 เป็นตัวจัดการฐานข้อมูลที่รองรับการทำงานแบบ Client/Server ได้

7.2 ปัญหาที่พบและข้อเสนอแนะ

- (1) ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ต้องมีการวางระเบียบปฏิบัติการใช้งานระบบให้รัดกุม เพื่อป้องกันไม่ให้คนที่ไม่ได้มีหน้าที่เข้ามาในระบบงานได้
- (2) พัฒนาการออกรายงานให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การออกรายงานรูปแบบกราฟ และการเรียกดูรายงานผ่านระบบ Intranet
- (3) พัฒนารูปแบบระบบให้สามารถทำงานผ่านเครือข่ายได้

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร. ม.ป.ป.. ประมวลระเบียบเร่งรัดภาษีอากรค้าง พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ :
- กรมสรรพากร. 2534. “ศัพทภาษีอากร” สรรพากรสาส์น. 38(6).
- ฉันทวิท กุลไพศาล. ม.ป.ป.. การวิเคราะห์และพัฒนาระบบงาน. กรุงเทพฯ : ไอบีซี พับลิชิ่ง.
- ดวงแก้ว สวามิภักดิ์. 2539. ระบบฐานข้อมูล. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ระพีพรรณ พิริยะกุล. 2539. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- สัจจะ จรัสรุ่งรวีร. 2542. คู่มือการสร้างแอปพลิเคชันด้วย Visual Basic 6.0 ฉบับสมบูรณ์.
 นนทบุรี : อินโฟเพรส.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อผู้เขียน	นายโกศล สถาพรวรกุล
สถานที่เกิด	จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาการคอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประวัติการทำงาน	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมสรรพากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้